

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

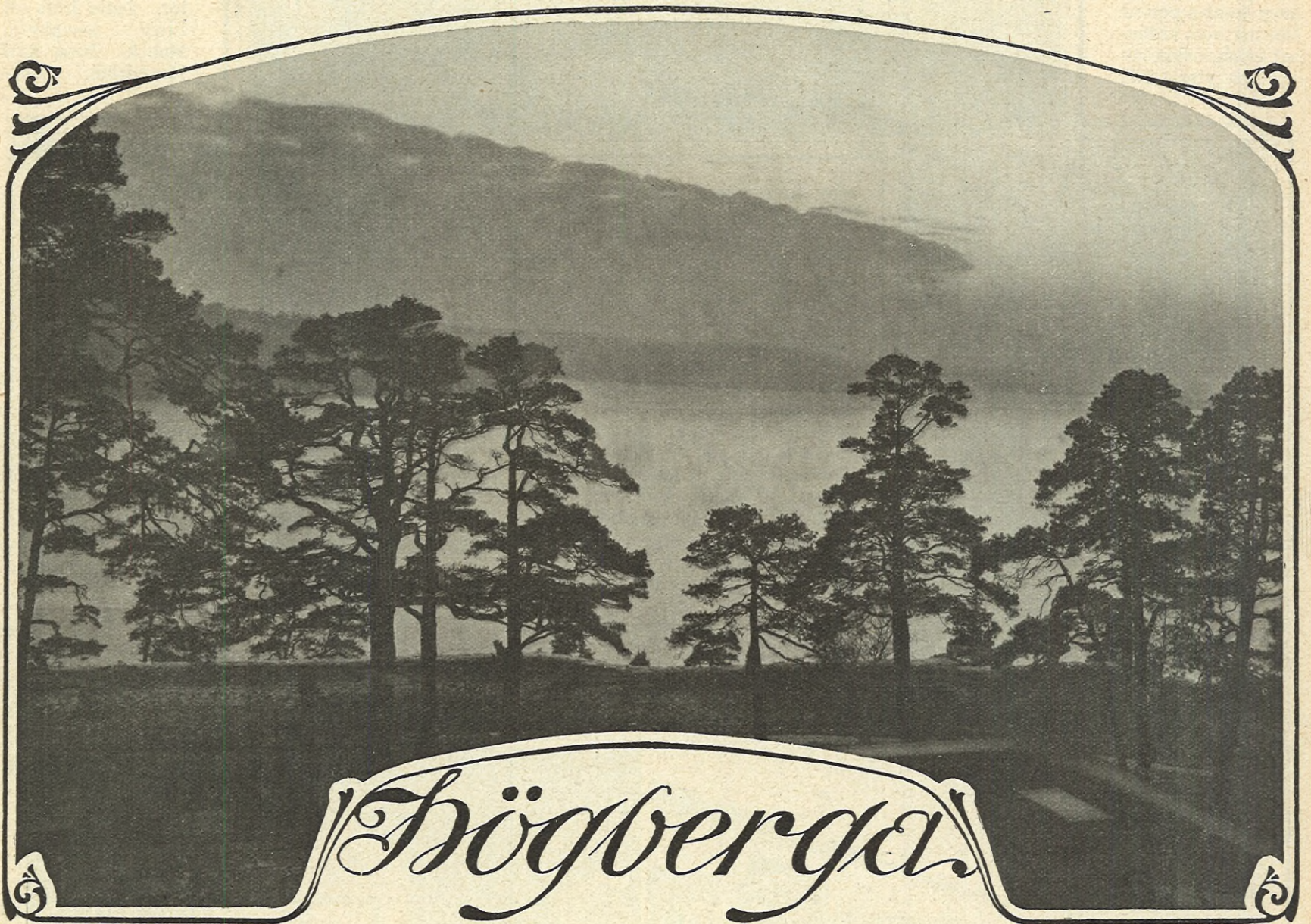

HÖGBERGA

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 4 JANUARI 1914.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

En svensk konstmeccenats hem på Lidingö.

HÖGBERGA, DEN HOGA FURU-
beklädda gråstensudde, som
Lidingön sänder ut mot inloppet
till Stockholm, ett sannskyldigt
utsiktsberg, där såväl Stock-
holm kan bevakas som skärgården, har legat
öde och tom, medan skärgården befolkats
ända längst ut i hafsbandet.

När Lidingön började bebyggas af sena ti-
ders stockholmare, var det de mera tillgäng-
liga platserna som uppsöktes. Det är först på
de allra sista åren, som villastaden börjat
tränga allf längre och längre öfver berg och
skogar och med sina vägar, sin belysning och

vattenledning till sist äfven nått den otill-
gängligaste delen af ön. Så har också Hög-
berga lagts under civilisationens lydnad. På
dess högplatå lyser nu som en värdkas ett
klarrött tegeltak, dess furor, omsorgsfullt
sparade, susa nu omkring murar, som dölja
några af de mest uppskattade konsiklenoder
vårt land äger.

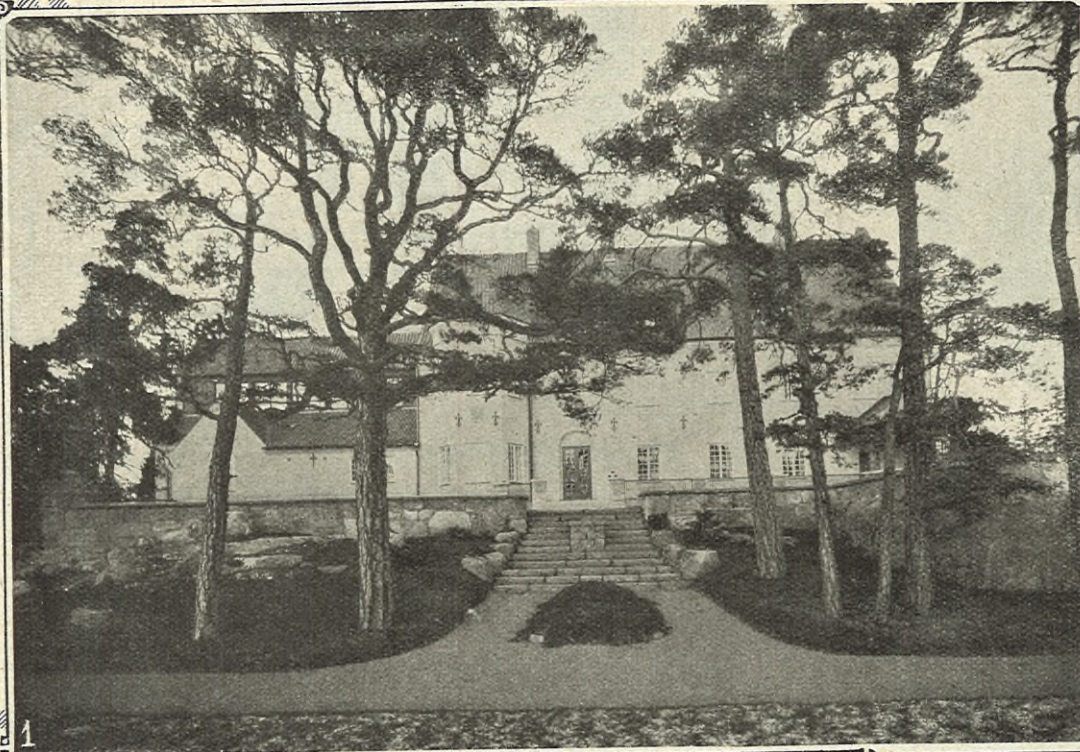
Det är skriftställaren Klas Fåhræus, som
haff det goda förståndet att lägga beslag på
den härliga platsen. Med arkitekten Karl
Westmans hjälp har han byggt sig och de
sina, ej en villa, men en gård, som icke en-
dast hvad läget beträffar med framgång kan

upptaga fäflan med hvilket som helst af de
hem, hvilka ligga strödda omkring Stock-
holm.

En besökande, som nalkas Högberga,
måste först stanna inför det sätt hvarpå
byggnaden är insatt i terrängen. Man skulle
önska att på andra sköna platser i vårt land,
där människorna breda ut sig i en förut orörd
natur — vi tänka närmast på det så skärande
misshandlade Kullen — de ville nalkas med
en sådan vördnad som här skett. Inet för-
sök att af denna stolta skärgårdshöjd med
sina stormhårdade furor och granar, sitt
grönklädda branta stup mot vattnet, göra en

skön trädgård, en prydlig park. Kulturen har här icke nyskapat, blott tuktat. Terrasseringen följer bergens former, gångarna i terrassens gräsmatta bestå af stora stenhällar, lagda i mosaik med gräs som linjerar ut mönstret i alla fogar.

Själfvä huset är till sin arkitektoniska karaktär besläktadt med Stockholms rådhus och bär tydliga spår af att vara tillkommet inom samma period. Det har som rådhuset lugna, enkla linjer och ytor. När

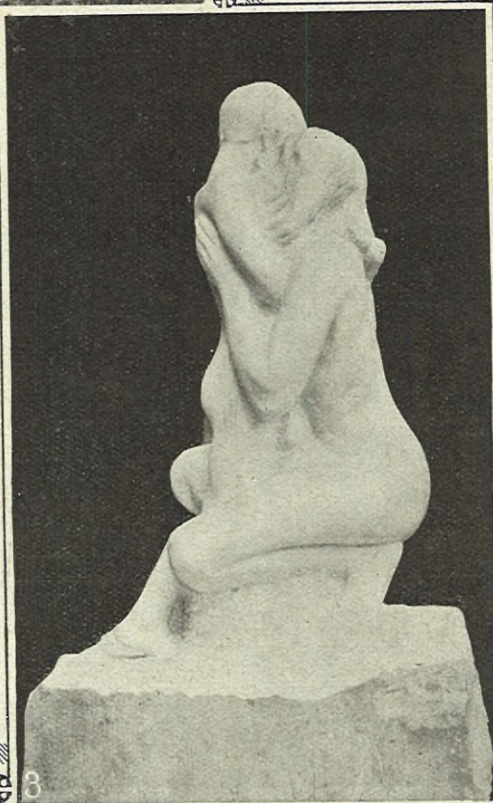
öfver det höga, långsträckt rummet, öfver de konstverk, som pryda väggarna. I fonden hänger Eugèn Janssons badhusafäla, flankerad af Ivenne hans vackraste dukar med motiv från staden mellan broarna. På en af långväggarna hänga tre dukar af Cezanne från Pellerins samling, som af fru Olga Fähræus, Högbergas värdinna, betecknades som samlingen pärlor. Delta trots att Ernst Josephson, Munch, Zorn, Karl Nordström, Cour-

man från vägen ser de spetsiga gaflarna, får man en vision af någon gammal svensk kyrka bakom stenvuren och den höga porten. Huset bär dock ett afgjordt modernt drag. Det är icke en kopia, men en nyskapselse. En senare tid kommer helt visst att i denna byggnad se ett typiskt prof på vår epoks smakriktning i dess bästa utslag.

Husets inredning svarar mot dess yttre. Allt bär en enhellig prägel, som utgåendet från samma hand. Vi kunna icke här redogöra för de många utsökta detaljerna, få nöja oss med att framhålla den konstnärliga förnämhet, som utmärker interiörerna. Utomordentligt vacker är hallen med sina hvita bågvalf och välberäknade belysningseffekter. Genom ett hvalf i skymningsdunkel ser man in i galleriet som i en kyrka från vapenhuset. Från en lanternin strömmar ljuset ner

1. Högberga. Exteriör. 2. Fru Olga Fähræus, oljemålning af Richard Bergh. 3. Moderskärlek, skulptur i marmor af Vigeland. 4. Stora galleriet. 5. Frukostrummet.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halft år.....	> 3.50	Halft år.....	> 4.50
Kvartal.....	> 1.75	Kvartal.....	> 2.25
Månad.....	> 0.75	Månad.....	> 0.90

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

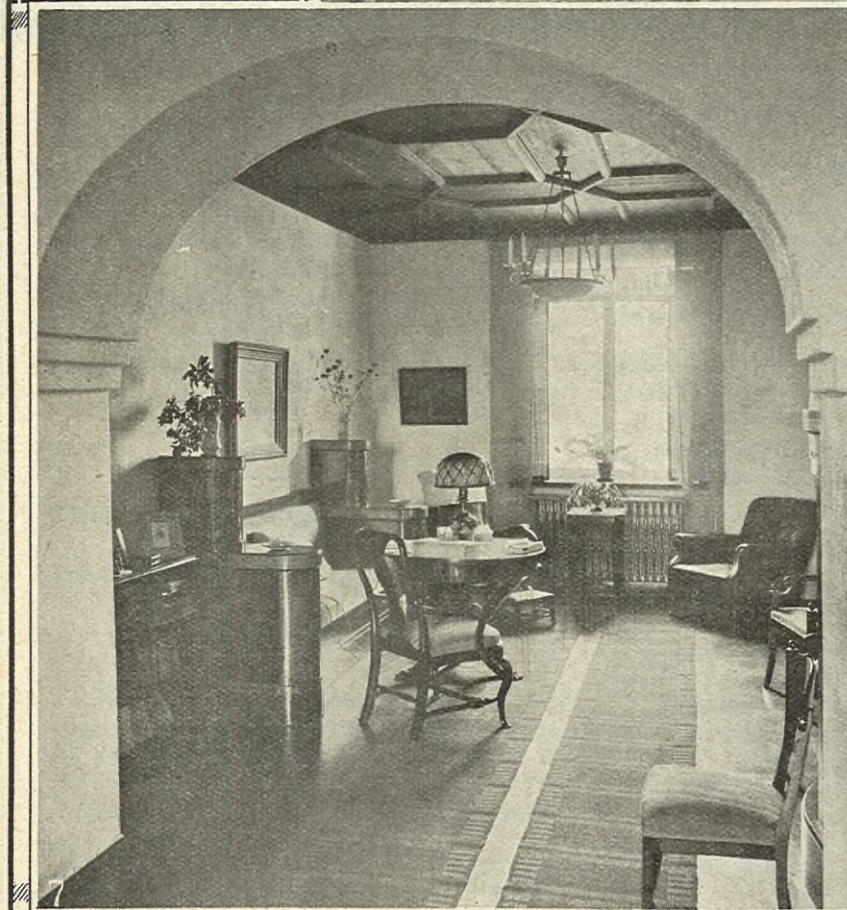
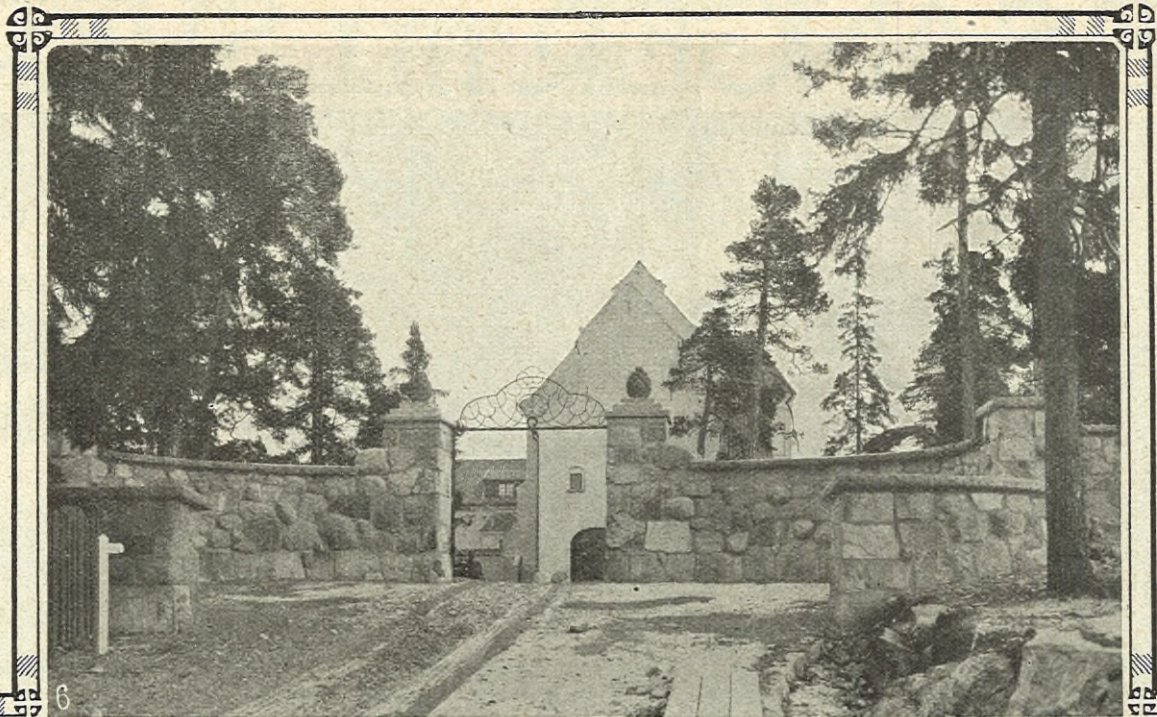
Pr millimeter enkel spalt:		Utländska annonser:	
25 öre efter text.	30 öre å textside.	30 öre efter text.	35 öre å textside.
20% förhöjning för särsk. begärd plats.		20% förh. för särsk. begärd plats.	

bet, och åtskilliga andra mästare, representerade af ypperliga verk, finnas i samlingen. De två skulpturerna af marmor och granit i fonden äro bågge af Vigeland. I hallen finnes äfven en brons af den norske skulptören, de två tiggarna.

Här stå också en del kinesiska porslinor och gamla bronser, äldre än vår tideräkning, ett bevis för den förkärlek för gammal kinesisk konst, som drivit hr Fåræus

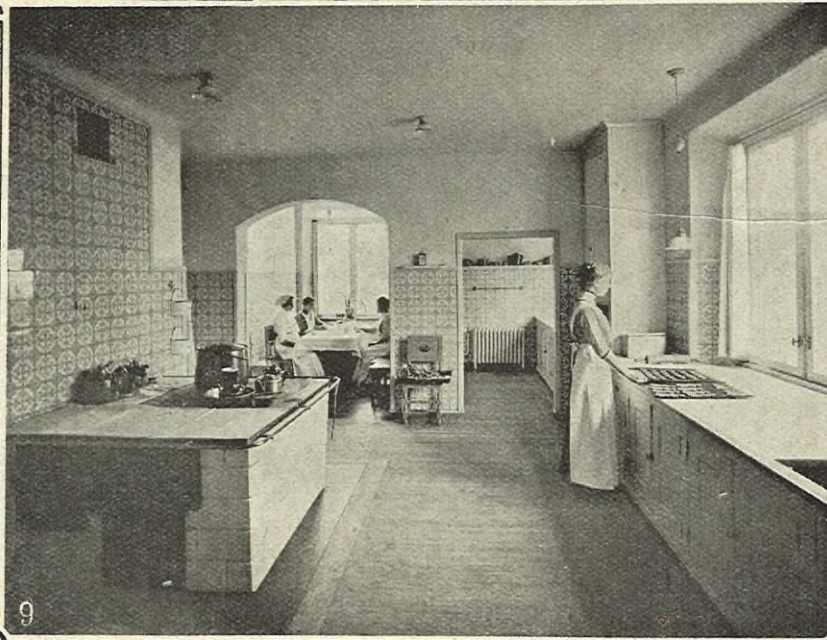
husmödrar som ett prof på hur man skulle vilja ha det ordnad litet hvar, om man kunde. Den praktfullt dekorerade trappuppgången, där en af Munchs stora dukar och en studie från Stadion af Eugén Jansson ha sin plats, leder till öfre hallen, en hemtreflig hvardagsplats, äfven den rikt försedd med dyrbara konstverk.

Den som läser om dessa hopade konstskatter kunde möjligen få intryc-

att just innevarande vinter lämna sitt vackra hem för att göra studier i denna konsts hemland.

Hallen leder äfven in till matsalen med taflo af Hennigs och möbler ritade af arkitekt Westman. Utanför detta ligger frukostrummet i blått och vitt med panel af holländsk fajans. En interiör från köket ha vi äfven låtit ingå i den bildserie fru Fåræus älskvärdt tillmötesgående låtit oss taga af sitt hem. Med den blåhvita höga kakelpanelen, matvrån och ränseriet är köket väl värdt att beskådas af intresserade

att Högbergas inre verkar museum, men detta är alls icke fallet. Tvärtom har man en känsla att konstverken äro till för hemmet, icke hemmet för konstverken, så ha detta hems skapare förstått att sammansmälta de olika skönhetsintrycken till ett harmoniskt helt.

Inloppet till Stockholm kännetecknas nu af ej mindre än tre praktfulla villabyggnader, som hvar för sig innesluta stora skatter af modern konst, nämligen Klas Fåræus', Ernst Thiels och närmast huvudstaden, prins Eugens palats, hvart i sin art en prydnad för vår huvudstad.

6. Stora inkörsporten. 7. Öfre hallen. 8. Detalj af trapphuset.

9. Köket. Hoffotograf A. Blomberg foto.

KLÄDNINGAR

till Kr. 3.50 per styck är väl billigt? Sänd Eder nerfläckade och oanvändbara klädning för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople- och Tryckpapper samt kartong.
Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

TOLF SÅNGER TILL SVERIGE

I.

VI SMÅDADE DIG, VI HÅDADE DIG,
vi höjde din ovän till skyn,
och allt, som var ditt vi trampade fritt
under hårda klackar i dyn.
Vi buro hvar skam för världen fram,
och vi mördade kärlek med hån.
Allt ditt var oss sämst, allt främmande
främst

och allt vårt eget ett lån.

Då kom där en främling, som gäckade
dig
och som höjde sig själf till skyn.
Med diktade lyten han fläckade dig
och trädde din fana i dyn,
och han nämnde med smälek och isande
hån
vårt arf och vårt dyraste eget ett lån.

Då föll det som fjäll från vår syn.

Då brast där ett källsprång, som länge
var fruset,
och det fyllde till brädden vårt bröst.
Men än äro ögonen skygga för ljuset
och af tigande hes vår röst...

Vi sågo en moder af söner förgäten.
O skam, att vår moder det var!
Hvem smådar vår moder — hvem dristar
förmäten?

Vår knutna hand
blir hans svar.

Vår moder, vårt
land ibland jordens
länder!
Den fana vi hånat
och skytt,
se! — vi två den
med skälfvande, it-
riga händer
och resa den trot-
sigt på nytt.

Edit Levedal.

Elisabet Björklund.

Nils Magnus Folcke.

“Land, du välsigna-
de, tag min sång!”

Af ELISABET BJÖRKLUND.
Belönad med 1:sta pris vid Iduns
diktäfling.

Och som tröttade barn, när mot kvällen
det lider,

söka hvila i moderns famn —
så vända vi åter från fåfänga strider
att välsigna, o Sverige, ditt namn.

II.

Land, du välsignade, tag min sång!
Gjut din ande i orden!
Gif att den ljuder fullkomnad en gång,
sången om landet i Norden,
sången om sjumila skogar och sjö,
slätter, som skördar oss bära,
midnattssol och midvintersnö,
Sverige till ära.

Land, du välsignade, tag mitt verk!
Dig min sträfvan jag vige!
Signa min tanke och armen stärk!
Främst bland de främste jag stige,

att, när min bana jag ändat har,
stigit till skuggorna neder,
stolt man må minnas att svensk jag var,
Sverige till heder.

Land, du välsignade, tag mitt lif!
Är jag än ringast af alla,
skönaste döden bland dödar mig gif!
Duger väl alltid att falla.
Susande vind öfver Sveriges land
bäre de bleknades hälsning:
Saligt är stupa med svärdet i hand,
Sverige till frälsning.

III.

Nu är jag trött, ty jag har vandrat vida.
Nu vill jag gå till mina fäders land.
Det mörknar snart. Se, dagens stunder
skrida.
I tidens timglas risslar livets sand.

I långa nätter har min tanke trefvat
mot målet, fjärran bortom land och sjö.
I män och bröder, trygg bland er jag
lefvat,
men det är ej bland er som jag vill dö.

Ur gömda världar kallar mig en
stämma —
och edert språk i mina öron skär.
I främlingslandet, där jag trott mig
hemma,
på nytt en främ-
ling utan hem jag
är.

Det ligger sanning
i den gamla sägen
om trolldomsord,
som intill döden
band.
Jag vill stå upp och
gå den långa vägen
till landet, mitt
och mina fäders
land.

För hudens vård och ansiktets skönhet

CRÈME SIMON

J. SIMON,
PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

Förlofningsringar.

Extra nya modeller.

Praktikalog, ringmått gratis.

KUNGL. HOFJUVELERARE.

JAKOBSTORIG 1. REGERINGSG. 19-21.

“I kännen icke mitt folk!”

Af NILS-MAGNUS FOLCKE.

Belönad med 2:dra pris vid Iduns dikt-
täffling.

AN BRINNA DE SISTA LJUSEN.

Men blå inom fönstrens blänkande bly
står natten, bleknad och frusen
som ett fjärran minne, ett höstligt ny
öfver hembyns fattiga ängar.
Tavernans trotsiga toner döft
som ett grepp på lek öfver spända strängar.
Den störste gycklaren skämtat sig frött
och somnat vid kannan från visor och ord.
Blott spillvin glimmar på tomma bord.
Men högljudt skräflar en drucken tysk
med lyftad stänka och hes i rösten
för värdshusflickan, som retsamt kysk
med jungfruns bild mellan jungfrubrösten
bär fram med drycken i bräddfyllt krus
sin ungdoms skönhet att hårdhänt handskas
af råa näfvar i rucklarrus.
Han kramar värfästets nötta stål,
och drygt i storord allt stort förvanskas
på skräflarns mäklande modersmål.

Men borta i vrån, där ljuset
från aftonrodnaden varmast brann,
där sitter med hakan stödd mot kruset
en ensam man.
Han sitter tyst, som om intet störde
hans tankars tigande pilgrimsfärd
mot något fjärran, som om han hörde
en röst från förr, från de dödas värld.
Hans hårda, solbrända händer leka
förströdt med borddrällens granna frans,
och blicken ler under pannans bleka
och breda hvalf med fördjupad glans
som midnattsljus öfver sjön därhemma.
Han rycker till vid ett välkändt ord
och hör den rusige skräflarens stämna.
Hvad — Sverige! Smädas hans fosterjord!
Hvem vågar sudla med lögnens tunga
i hån och raffel och rus hans land!

Han reser sig hög, och tunga
som värjhugg, förda af fejdvan hand,
hans ord i skymningen ljunga:
”Hör an, I skräflare, skräfla fritt
om bakhållsbragder och fega funder.
Men vet — det land, som jag nämner mitt,
det landet håna ej krögarkunder.
Den skymfen ropar, vid Gud, på blod,
men ej för hundglafs ett lejon ryter,
och svenskmidd klinga är alltför god
att föra talan, där ruset skryter.
— Säg, älskar I — som jag mitt — ert land?
Då har ock I en förborgad kammar,
där själen ber till en gud ibland
om kraft till gärning, som gård anammar.
— Jag hör som pilsurr och pikars hugg.
Där rider Engelbrekt, följd af kämpar
med stålblå blick under lingul lugg.
Ej tid, ej stoltaste stordåd dämpar
den glans af svenskhet, af kraft, som kröner

hans gärnings ordkarga bergsmansbragd.
Med blod har ödet närt Sveriges söner.
I blod blef grunden till riket lagd.
I blod skall gryningens eldsken fändas
till dag, som lyser i sol mitt land.
Nyss sågen I frihet och folkrätt skändas.
Blod — Sveriges blod — blef den offerbrand,
som brände rent och gaf ljus, gaf gryning.
Väl föll vår kung för de kränkta rätt.
Men han var stormen, hvars vreda dyning
skall brusa fram som på Lützens slätt
den fallnes segrande hjälteridt.
— I känner icke mitt folk, I känner
ej detta land, som af nåd blef mitt.
I skulle se dessa tysta männer,
hur styfsint stolta i strid, hur blidt
och barnsligt veka, hur slutet trygga
vid enkla värf under hemmets tak
de alla göra sin plikt. Hur skygga
och kvinnligt stilla vid brygd och bak,
men ock vid ringmurn i vapenbrak
och ofärdslid våra kvinnor bringa
sin skärf till Gud och till Sveriges sak.
Jag seft de svenske — där svärden klinga
— vid plog — vid bok under kyrkans kryss.
I skulle seft dem ock I, och ringa
I skulle akta ert skräfvel nyss.
Säg, har I skådat mitt land? An sedan!
I kan dock aldrig som svensk det se.
— Nu är det liggdags därhemma. Redan
ha far och mor sagt godnatt — bege
sig tyst till sängs och till vackra drömmar
om sonen sin. Ja, jag vet det, mor.
Och det är vår. Genom fönstret strömmar
en majnatts skymning, som stum och stor
i sagor höljer mitt hem — mitt hem.
Nu löfvas björkarna snart, nu blommar
den gamla häggen vid stallet. Hvem
går nu och ordnar med vred och bommar
för stall och lagård? Far är väl frött
och gammal nu. — Sofven godt, I kära.
I hemmets minnen jag är er nära.
Hvar natt dess fröskel i dröm jag nött.
Min pojktids skogsstigar ock jag ströfvat
som förr — i minnet. Och far har följt
som då min vandring. — Nu har jag pröfvat
de stora vägarna, men de höljt
i damm sin vandrare. Längtan drifver
mig ständigt norrut — till Nordens vår
— dit upp — — jag drömmer — jag står och
giver

er någonting, som I ej förstår,
och många ord i mitt land ej brukas.
— Nej, Sveriges folk är som Sveriges stål.
Väl kan det brista men aldrig stukas,
och hugget känns, när det hittar mål.
Dess framtid möter min syn så stor,
så mäktigt ljus, att mitt öga bländas.
Snart ej i svärdslek dess styrka bor.
I fredlig bragd skall dess styrket vändas.
Blott tvenne ting kan dess kraft förstöra.
Och det är penningen. Ärligt stål
men guldet, guldet ej svensken tål.
Och afund. Afund skall småsint göra
mitt folk och splittra det, slå det svagt.
Nej! Det skall växa som intet annat
till storverk — solblondt och kämparakt.
— Du Gud — jag ber dig — som fädren bedt
vid allt hvad heligt Ditt ord besannat:
Gud — Skydda Sverige och led det rätt!”

“Träd fram, mitt folk...”

Af EDIT LEVEDAL.

Belönad med 2:dra pris vid Iduns dikt-
täffling.

SÅ LÄT DIN TYSTNAD OCH DIN TVEKAN
fara

och sjung i stolta strofer, hvad du kände,
när själen dallrade af toner klara
och tusen heta ord din tunga brände,
men känslan bäfvade för ordens folk,
mitt skygga och försagda drömmarfolk!

Stig fram, gör bot för allt, hvad du har felat
i lugna solår, då din lycka rådde.
Sjung stolt och manligt som du drömt och velat
i tider, när ej tala du förmådde;
bryt bojan, som din unga vilja band,
och sjung en hänförd visa om ditt land!

Ditt land i tysta, svala sommarnätter,
då forsens vaggång skog och vildmark
söfver. —

Med kärftva fjäll och solskensblida slätter,
där fälten bölja, doftande af klöfver.
Med bistra vinternatters norrskensljus
och daggklar vårluft, fylld af vingars sus.

O, låt en gång din kind i purpur brinna
af glädje öfver allt, du fick att äga!
Och om du icke mäktar orden finna
att rätt ditt land besjunga och lofsäga,
så sänk ditt hufvud djupt i tacksamhet
och tillstå, att du älskade, älskar det!

Ja, om du än försummat och förnekat
det land, där dina drömmar äro hemma,
— dess namn har ständigt i ditt hjärta ekat
och öfverröstat hvarje annan stämna,
och midt i främlingslandet har du lärt,
att hemmet var dig öfvermåttan kärt.

Nu blåser vinden kärft och hård från nordan,
och dagen randas hoffullt röd i öster.
Gif akt! Vårt öde nalkas sin fullbordan,
hör, luften klingar full af starka röster;
af spridda flockar blir en skara tät
och marken darrar under käckta fjät.

Träd fram, kom med och slut dig till den skara,
som lugn och vaksam bidar soluppgången!
Nu bådast storm, nu nalkas nöd och fara
och stora offer kräfvast skall af mången.
Men tyst och utan knof din plikt du gör:
du har ett land, ett land att offras för!

(Forts.)

A. SELANDER & SÖNER,

GÖTEBORG & STOCKHOLM.

KUNGL. HOFLEV.

Den som anskaffar möbler, utan kostnadsförslag från oss, går kanske miste om just det, som skulle passat honom bäst.

40-årig erfarenhet som en af de förnämsta möbelfirmor i landet hafva

KONSTNÄRLIGT SKOLAD LEDNING.

EINDANDE GARANTI FÖR - - -

FÖRSTKLASSIGT ARBETE. - - -

För STOCKHOLM:

Särskild MÖBELARKITEKTBYRÅ

med profuställning, Birger Jarls gat. 9.

Föresändare: **Sligge Almén.**

Iduns pristagarinna för året

Iduns kvinnliga akademi utser fröken Selma Giöbel i Vadstena.

TT OFFENTLIGT få framhålla den insats en person genom sitt lifsarbete gjort i kulturutvecklingen i en eller annan riktning är väl en af de angenämaste uppgifter man kan erhålla, men då innehållet i och resultatet af detta arbete skall uttryckas i några få ord inom ett begränsadt spaltområde, då kommer malört i lyckobägaren. Att skriva Selma Giöbels arbetshistoria i denna korta form låter sig icke göra, hon har gjort en insats i den svenska konstslöjdens historia, och först när denna historia en gång skrives, skall hennes namn och gärning komma i sin rätta miljö och få sitt fulla och förstådda erkännande.

Nu står hennes insats oss för nära, för att objektivt kunna bedömas och vi lefva ännu i brytningsstider, där vi söka och famla. Men det är just under detta sökande och famlande som tanken så gärna går tillbaka till den tid, då Selma Giöbel i gärning omsatte de ord, som då började att föras på läpparne: "svenskt arbete" och "svensk stil". Inom textilkonsten var hon hvarken den första eller den enda, men inom träslöjden stod hon ensam och var banbrytande. Om vi äro fullt rättvisa måste vi erkänna att från den stund Selma Giöbel drog sig tillbaka från den ledande ställningen inom denna gren, sänktes hela vår svenska allmogeskulptur och målning ned till det billiga turistikramde i närvarande stund äro.

Det är en af de geniala föregångarnes bitraste pröfningar att se sina idéer dragas ned till dilettantismens lägsta nivå för att därigenom åstadkomma en billig handelsvara, och det är mer än förvånansvärdt att detta så litet beaktas, hvilket erkännande och kraftigt understöd som bör komma dem till del, hvilka, trots svårigheterna, äga mod att stå som ett godt föredöme för dem, som sedan gå i samma fotspår. Skola dessa imitatorer kunna hålla sitt arbete på ett någorlunda godt plan, måste de ha någon att se upp till, och så länge Selma Giöbels utställningslokal vid Kungsträdgårdsgatan var en konstnärligt ledande studio, så länge kunde Sverige framvisa en mera jämgod s. k. modern allmogeslöjd, för hvilken vi icke behöfde skämmas vare sig inför oss själfva eller utlandet. När det privata initiativet skänker sitt land

Selma Giöbel.

En af våra främsta inom svensk konstslöjd och textilkonst.

ett sådant stöd, bör det i sin ordning vara förtjänt af understöd och erkännande. Ett sådant har ock från statens sida kommit henne till del: hon innehar medaljen Illis Quorum Meruere Labores.

För den textila grenen af sin verksamhet vill Selma Giöbel icke tillräkna sig någon förtjänst: "Jag är icke textilkonstnärinna," säger hon, "för detta hade jag en sådan utmärkt kraft att jag kunde öfverlämna det åt henne."

Ja, vi tro henne nog, ty vi veta att det är sannt, men vi bestrida bestämdt att hennes inflytande icke skulle gjort sig gällande äfven här. Hvad hon saknade i teknisk färdighet ersattes af hennes konstnärliga uppfattning, ty Selma Giöbel är född konstnärinna och äger därtill personlig, fint skolad smak. Denna måste ovillkorligen leda och sammanhållet det hela, annars skulle hennes utställning aldrig gifvit det in-

tryck af enhelligt lugn, som den gjorde, och hvilket aldrig kan åstadkommas då ledningen är delad.

Att textilkonsten för henne icke är ett främmande gebit bevisar f. ö. hennes nutida arbete. Hon komponerar mönster för såväl mattor som spetsar och leder och öfvervakar det konstnärliga utförandet. Till allt detta fordras stor och fin förståelse för teknikens lagar och mot dessa bryter hon aldrig.

För att fullt förstå Selma Giöbels arbete bör man känna hennes personlighet, hennes uppfattning af natur och konst, hennes sökande efter skönhet och harmoni och hennes brinnande begär att i sitt arbete finna ett uttryck härför. Jag ser det tydligt då jag genomläser de många uppgifter jag fått om henne — smådrag från hennes studie- och arbetsår och från hennes privata lif — och ser på de medföljande fotografierna af hennes arbeten. Allt sammanflyter till ett helt med stora konturer och därför har jag icke mod att plocka sönder dessa uppgifter och minutera ut dem i lösryckta citat i denna korta uppsats. Selma Giöbel måste ännu vänta på att få sin historia skriven — den blir så mycket klarare och sannare, då den en gång kommer — och till dess bedja vi henne mottaga det tack för hennes gärning, för hvilket Iduns pris är ett uttryck.

LILLI ZICKERMAN.

Godt nytt
år

önskas alla våra läsare
och vänner!

Iduns redaktion.

PANTERKÄNGAN

för Damer och Herrar,
med Korksula och Skinnfoder.

Bästa **Vinterkänga** mot kalla fötter.
Dessa våra **Kängor** ha vunnit stor
efterfrågan.
Pris endast 18 kr.
A.-B. Ivar Sandberg & C:o,
Södra Hamngatan 9, Göteborg.
Rekvitioner exp. mot efterkräf.

Alla thévänner måste profva

Kobb's Zaryana Thé.

1/4 kg. bleckburkar 1.50. 1/8 kg. paket 0.75.
Till salu i alla finare speceriaffärer.

DEN HÄR LILLA BERÄTTELSEN har minst två goda egenskaper. För det första är den riktigt sann och vidare är det så länge sedan den hände, att de age-
rande däri alldeles säkert glömt hela episoden.

Den ägde rum i en af våra idylliska svenska småstäder, belägen vid en å ett godt stycke väg från dess utlopp i en sjö, någonstans norr — eller kanske var det söder — om Stockholm.

Min historias hjälte var sjökadett. En käck, präktig pojke, storsvuxen och groflemmad, bred öfver axlarna, bred öfver bröstet, säker i gång och uppsyn, trohjärtad in i ögonen och med ett leende, som lyste upp det allvarsamma, lifet buttra ansiktet så som solen lyser upp skogshjärnen en vårdag och gör den leende och ljus.

Nu vet man ju, hvad en sjökadett är för en landsortsstad!

Först och främst de blanka knapparna och uniformsmössan och den lilla vackra stickerten, som var med äfven i hvardagslag på den tiden. Och så den käcka hållningen, den raska gången och det disciplinärt höfviska uppträdandet. Vidare långresorna, de utländska hamnarna och sjöstrapatserna, hvilket allt för med sig en särskild doft af friskhet, af värld och vid horisont och af äfventyr.

Jag vill fråga: finns det någon flicka som, då tillfälle till saken förekommit, inte i sin allra ljusgrönaste ungdom varit kär i en sjökadett? Till på köpet, om flickan bott i en landsortsstad, som kanske inte ägde fler än en eller ett par sjökadetter! — Inte tror jag det skall vara många i de omständigheterna, som kunna svära sig fria.

Den här kadetten, Knut Vendel, som jag nu talar om, var den ende i sin stad, och man var inte lifet stolt öfver honom. Minst ett tjog flickor i olika åldrar flammade för honom i all stillhet och räknade, blott man kommit in i december, bäfvande af lycka dagarna till den 22:dra, då skolan i Stock-

holm brukade sluta och sjökadetterna hemförlofvas.

När sedan julen väl gjort sitt intåg, och allt hushållsstök och julklappsarbete var öfverståndet, började julbjudningarna, slädpartier, kälkpartier och dansstillställningar, i rask och koncentrerad följd, ty i den här staden var man bra nog fallen för att roa sig, men julferierna voro korta, och allt skulle naturligtvis ske, medan de i storstäderna studerande ungdomarna voro hemma.

Och öfverallt bjöds Knut Vendel med, naturligtvis. Man riktigt slets om honom.

Men det märkvärdigaste med Knut Vendel var, att all den uppmärksamhet och beundran, som han var föremål för inte gjorde honom ett tecken. Det var som om han ej sett det eller ej förstått det. Och i alla händelser tillräknade han sig ingen förljänst, blef inte uppblåst och öfvermodig och inte egenkär. Och det är nu någonting ganska ovanligt för en ung man, som ser bra ut, i all synnerhet för en sjökadett.

Min historias hjältninna — —

Nåja, historien har egentligen ingen hjältninna.

Men staden hade en.

Där fanns i denna stad — hade kommit flyttande sista nyåret — en herre, som hette Algothsson och var f. d. brukspatron, betydligt rik, hade ägt en stor landegendom med en myckenhet skog till, men sålt alltsammans då han började bli till åren, satt nu i småstadens genilaste hus, var matador och "lefde på pengar". Han hade en fru, ung — om också ej till åren just, så dock till utseende och uppträdande — och ovanligt vacker, men också ovanligt nöjeslysten och fåfång.

Herrskapet Algothsson började strax gifva middagar, hvilkas make sällan förut relaterats i den muntra stadens annaler, och fru Algothsson ställde till små danssoiréer — äfven de något "noch nie dagewesenes".

Nere på stadshuskaféet, centrum för stadens alla ogifta och några bland dess gifva herrar, dryftades tidt och tätt och högst intresseradt såväl middagarna och da

réerna som och herrskapet Algothsson själfva. I all synnerhet fru Algothsson.

Hon dansade som Terpsichore själf, förklarades det. Hon hade en hals som Diana och en barm som Venus, en fot som Daphne och en mun som Cupido. Men ett hjärta hade hon som — den sköna Helena.

Så ungefär lödo de oförfalskade kaféomdömena.

Fru Algothsson ansågs farlig, och alla kunde fula historier om henne. På familjesupéerna drogo damerna sig helst undan den vackra fruns eleganta uppenbarelse, men herrarna höllo sig i stället gärna så nära som möjligt. Hon tyckte ju om äfventyr, sades det. Om man nu själf en gång blefve den utvalde, så — intet ondt i det! Ingen enda af stadens ungherrar skulle haft något emot att under några trista månader förlufva lifvet för vackra fru Algothsson, som naturligtvis hade det trist hemma med sin gamle prosaiske, penningstinne och obehagliga brukspatron.

Nu var det återigen jul med ferier och hemvändande ungdomar, med familjebjudningar, skridskoåkning och kälkpartier.

Knut Vendel kom också, frisk som en saltsjöbris, och då han första förmiddagen gick stora gatan nerför med den bleka vintersolen glindrande på sina gyllene kavajknappar och på stickerten, som slängde och slamrade i sitt gehäng mot vänstra benet, var inte ett enda förstävåningsfönster tomt. De försökte nog dölja sig bakom gardinerna, de små blonda eller mörklockiga flickhufvudena, men kandidat Ernst, som gick bredvid Knut och resonerade estetik och "Röda rummet", såg dem godt i alla fall. Han sträckte på sig och rättade på sin smärutiga sidenhalsduk, sneglade i smyg rätt harmset på de blanka knapparna, men tröstade sig med att han i stället ägde en betydligt kraftigare skäggväxt, kunde till och med ståta med fullt utbildade whiskers à la Palander af Vega — och det var just allra högsta fashion på den där tiden.

Dessutom var han hela fem år äldre — i

denna ålder äfven en fördel — än sin mar-
tialiske vän samt i besittning af både rikare
och reelare erfarenheter af kvinnan och öm-
heten. Knut hade egentligen ingen erfarenhet
alls, kandidaten hade mer än väl förstått den
saken. Ty Knut var i grund och botten, trots
den breda gestalten och skägganlagen, intet
annat än ett stort barn.

Det visste också hans mamma, och därför
smålog hon endast åt alla de små söta flic-
korna, hvilka, så många som kunde det,
gjorde sig ärende upp till henne under den
där julsemestern än med ett och än med ett
annat, och åt alla de andra, som från morgon
till middag troget promenerade på den
gata, där Knuts pappas hus var beläget.

Inte ens då några iakttagande väninnor
varnande kommo och inberättade, att nu hade
fru Algotsson fått ögonen på Knut, tog hon
det allvarsamt.

Hvad gjorde det, menade hon, att fru Al-
gotsson och hennes pojke åkte skridsko till-
sammans? De voro båda två ovanligt
skickliga i den sporten och — åtminstone
Knut — intensivt roade af den. Hade hon
själf inte haft "lillungen", så skulle hon
också velat ut och åka skridsko med honom,
ty ingen åkte "ytterskär" så stadigt och så
vackert som han.

Och hvad gjorde det, att de dansade till-
sammans — nåja, om det så vore fem, sex
danser samma kväll? Knut var så road af
att dansa, han, och här fanns nu ingen i stan
som kunde dansa mer än fru Algotsson.
Och så Knuts mamma. Men — hon hade ju
"lillungen".

Knut var ju bara 17 år, försörjd af far och
mor. Ingen i världen ville väl mena, att man
skulle bedöma honom och hans görande och
låtande så som man bedömer en fullvuxen
man. Och fru Algotsson var ju jämnårig
med henne, pojken mamma.

Det tjänade ingenting till att tala och
varna, hon bara slog bort alltsammans och
skraftade åt det. Men Knut Vendel roade
sig storartadt denna julferie.

Hvar enda förmiddag i en tre, fyra tim-
mar åkte han skridsko, ytterskär — djärfvare
än han någonsin gjort det förr — med fru
Algotsson. Hur kallt det var — och en smäl-
lande kyla var det denna jul ända tills öfver
trettonhelgen — kom hon alltid ner till isba-
nan och höll ut så länge som han, fast alla
andra, rödnästa och blåfrusna efter ett par
timmar rymde fället. På hemvägen från skrid-
skobanan bjöd fru Algotsson på varmt kaffe
och fårtor inne i Håkanssons konditori.
Knut frässade obarmhärtigt på fårtor. Han
fick äta så många han förmådde, och det
var nu inte få. Fru Algotsson bjöd och bjöd
och log uppmuntrande emot honom med sina
svarta ögon. Men inom sig baxnade hon
icke desto mindre för den mängd af fårtor,
som försvann innanför sjukadettens hvita
fänder.

Han åt ju kakor som ett riktigt barn,
tänkte hon, stora långa karlen!

Och sedan på aftnarna dansades, hvar
enda kväll på något håll. Ännu så länge
var det egentligen mera familjära tillställnin-
gar i hemmen utan pretention på, att det
skulle vara bal. Men ungdomen tränglade
ju efter dans, därför blef det intet annat än
dans af, så lång kvällen var, från det man
kommit och fått sig en teskvätt, och tills man
skulle gå, med en nödtvungen paus för
kvällsmaten förstås. Men nyårsdagen skul-
le den första, riktigt stora balen gå af stapeln.

Den var subskriberad och skulle afdansas
på stadshotellet med militärmusik till, tryckta
dansprogram och kotiljong med köpta ko-
tiljonsmärken.

En stor händelse alltså.

Dessutom gick man och väntade på bjud-
ningskort till stor bal hos Algotssons. Frun
hade låtit förstå, att någonting i den vägen
snart skulle komma, och att det skulle bli en
riktigt extrafin assemblée i allt hvad arrange-
mangerna angick, säkerligen minst lika stor-
artad som den subskriberade på stadsho-
tellet.

På nyårsbalen gingo både Knut Vendels
mamma och pappa och den unge mannen
själf. Knuts mamma dansade bara françai-
serna — för "lillungens" skull — men hon
tyckte det var roligt att se, hur hennes store
pojke roade sig. Och så var det lustigt med
alla stadsborna så här pyntade och upp-
sträckta.

En liten smula betänksam blef hon ju, då
hon fick se Knut dansa ut i första valsen med
fru Algotsson. Eller rättare sagt, då hon
fick se fru Algotssons toalett. Ty den var,
för småstadsförhållanden, mer än vågad,
djupt urringad öfver barmen och med blot-
tade armar ända upp till skuldran, där en li-
ten blomstergirland var det enda, som höll
den samman.

För öfrigt var den underbart vacker, det
kunde inte förnekas, och fru Algotsson själf
desslikes, omsväfvad som hon var af dessa
lätta tyllskyar i hvitt och ljusgrönt med blom-
klasar och gnistrande smycken placerade
här och där, vid barmen, på kjolens veck och
i de mörka lockarna.

Hon liknade drömmarnes Titania. Ett
bländande, förvirrande intryck gjorde hon
nästan.

Herrarna stodo och höllo andan och stir-
rade på henne, där hon sväfvade fram. Och
Knuts mamma blef så småningom mycket
blek och allvarsammare än hon någonsin
varit förr.

Hon satt i ett hörn af den stora danssalen
och såg hur de dansade, de där båda, hvarf
på hvarf. Hon såg att Knut blef allt hetare
i kinderna, och att fru Algotsson lutade sig
in mot honom allt mer smekande. Hon såg
också hennes ögon och blickar på pojken.
Det blef nästan outhärdligt.

Men hon satt ändå stilla där hon satt. Och
om Knut någon gång kom i närheten af
hennes, nickade hon åt honom och tvingade
sig att småle.

Efter dansens slut vandrade alla de dan-
sande ut i ett angränsande rum, där byffén
var uppdukad, och så förfriskade man sig
med lemonad och punsch, glace, mandel-
mjölk, russin och mandel och karameller.

Fru Algotsson och Knut hade hittat ett li-
tel undangömdt hörn i ett annat af hotellefs
smårum. Där sutto de och åto "snask" och
drucko punsch. Fru Algotsson ville inte ha
annat än punsch, och då tog Knut det också,
förstås. Och så skålade de med hvarandra
och så sade fru Algotsson, medan hennes
granna ögon sköto riktiga blixtnippen mot
den stackars gossen:

"Nu lägger vi bort titlarna! Eller hur? Vi
känner oss ju så bekanta, Knut, gör vi inte?
Och slipper vi de där tunga och högtidliga
titlarna, så får vi säkert ännu roligare under
resten af din semester. Tror du inte det?"

Och Knut tackade och bockade och klin-
gade igen med sitt punschglas emot fru Al-
gotssons och tyckte förstås som hon.

Men alla de andra balgästerna funno det
tydligt nöjsammast den här nyårsbalen att
gå rundt genom hotellets festvåning, ty hela
pausen, innan polkan begynte, stod det som
en ström genom rummet, där Knut och fru
Algotsson sutto. Och alla gingo de mycket
långsamt, och alla sågo de högeligen intres-
serade på det vackra paret därborta i hör-
net, som skålade med hvarandra och skrat-
tade och tycktes ha så munter.

Knuts mamma fick nog relateradt för sig
både ett och annat, där hon satt ute i dans-
salen, men hon lät sig inte bekomma. Knut
fick ju lof att sköta sig själf, han, då hon till-
lät honom gå upp på en sån här stor publik
bal så!

Många gånger såg hon honom dansa med
fru Algotsson, och då supén kom, gick han
inte med far och mor och satte sig bland de
äldre, dem och deras bekanta — det hade
hon ju heller inte väntat, skulle bara önskat
honom en annan dam, en af de många små
söta flickorna, som flammade för honom.
Men nu var det med vackra fru Algotsson vid
armen som han banade sig väg genom
frängseln och utvalde en bra plats åt dem vid
ett bord, där en del andra ungdomar under
skämt och glam slagit sig ner.

Fru Algotsson var så munter som man al-
drig sett henne förr. Men då det lidit så här
pass långt på balen, var hon inte fullt så vac-
ker som först i början! Både hon själf och
klädningen hade farit illa af hettan och
frängseln, kanske också något litet af pun-
schen.

Men munter var hon som sagdt.

Hela ungdomsborde bjöd hon på cham-
pagne, då kycklingen serverades, och efter
supén beställde hon "extra" kaffe och likör
till hela sällskapet. Deras bord var det enda,
som blef serveradt så.

Och då ropade hon med höjdt likörglas,
full af sprudlande ysterhet:

"Välkomna — allesammans! hem till mig
på bal! Där ska ni få champagne och
chartreuse, det lofvar jag. Finare till och
med än den här. — När det skall bli? Ja, det
beror på!"

Så vände hon sig till Knut, och i sin ifver
lade hon sin heta lilla hand öfver hans på
bordet.

"Är du här ännu på tjugondagen, tror du?
Det skulle vara roligt att ha den där festen
på din namnsdag."

Alla ungdomarna hajade till vid det famil-
jära "Knut" och "du". Fru Algotsson var
inte "du" med någon annan i hela stan, så
vidt man visste. Han var då afundsvärd,
den där unge sjukadetten!

Knut Vendel rodnade af förtjusning.

"Det är jag nog inte, eftersom vi börja den
åttonde igen," sade han i rask ton. "Tack,
snälla tant, för vänligheten! Men vill tant
inte ta det på trettondagen i stället?"

Det blef dödstystnad öfver ungdomsbor-
det. Knut kände i luften, att han sagt något
förskräckligt, men insåg ännu inte hvad.
Blodet rusade åter upp mot tinningarna, och
han vände ett par vidöppna, osäkra, frå-
gande gosseögon mot fru Algotsson. Men
han såg bara hennes nakna rygg, ty hon satt
nedlutad och tycktes leta efter något på
golvet, hade visst tappat serveten eller
hvad det var.

Just då började lyckligtvis stråkorkestern
en bullrande appell i och för samling till ko-
tiljongen. Alla reste sig ögonblickligen och
skyndade mot danssalen. Men fru Algotsson
hann dock uppfatta några halfkväfda fniss-
ningar. Hon hade skarp hörsel, särskildt
ibland.

Stelt reste hon sig och tog sin kavaljers
arm. Hon skulle dansa kotiljongen! Den
triumfen att hon miste sin själfbehärskning
för de här brackorna, skulle de visst inte få!

Någon bal hos herrskapet Algotsson blef
det dock inte af, trots alla stora löften. Hvar-
ken på trettondagen eller tjugondagen. Fru
Algotsson reste i stället till Stockholm andra
januari. Hon hade fått ett obehagligt behof
att se litet storstad och framför allt nya,
främmande ansikten.

Det ena nödvändiga.

EN STUND, DA ETT GAMMALT är grafläggdes och ett nytt träder i dess ställe är alltid fylld af allvar. Men det nyår, mot hvilket vi nu vända våra ansikten, hälsas helt visst af Sveriges folk med djupare allvar än något år det släkte upplevat, som nu bär ansvaret i sina händer. Den känslan är allmän, att hvad som sker i det år, som ingått, kommer att få afgörande betydelse för vår framtid. En sådan vikt tillmäter man nämligen det beslut öfver vårt försvar, som riksdagen går att falla. Ty på detta afhänger vårt lands trygghet och bestånd.

Då denna fråga för närvarande så sysselsätter alla sinnen, att fosterlandets öde i vårt medvetande i sig upptagit vårt eget, och vi se vår personliga framtid endast i samband med fosterlandet, så har detta sin grund i det förlutna årets händelser och de lärdomar dessa gifvit.

Vi ha sett, hur Europas stater hänga samman som gamla trähus vid en trång gata och sett hvilken risk vi därför löpa att vid tillbud till eldsvåda branden kan sprida sig till oss. Viljan till fred är då af lika liten hjälp som viljan att få behålla sitt hus oskadadt midt emellan två brinnande grannar.

Men dessutom ha vi fått ovetydiga bevis på att vårt land är af största intresse för de makter, som förbereda sig att dra mesta möjliga fördel af en eventuell kris. Utan att ha anledning att tro på omedelbara anfallsplaner böra vi ha i godt minne att vår östra granne vidtager sina mått och steg för att, när tillfälle yppar sig, vända sig mot oss och afvinga oss den åtrådda fria vägen till Atlanten.

Sveriges enda svar på det hot, som ligger i rustningar och spionutskickningar, måste vara en stärkning af försvaret. Fegt och fåvitskt är att tro att försvar är lönlöst. Ett väl rustadt och förberedt Sverige är naturligtvis en helt annan faktor att räkna med än ett land med förfallet försvar och har följderiktigt större utsikter att kunna uppehålla respekt för sin neutralitet.

Mindre än sitt yttersta bör för öfrigt intet land göra, om det har vilja till fortbestånd och lif.

När vi se tillbaka på kritiska tider i vårt land, då splittring och tvekan rådde och en dyrbar tid förhalats, tyckes oss den blindhet nästan ofattlig, som satt partiintresset och enskilda, ögonblickliga fördelar öfver det helas väl. De, som trott sig sköta sina egna intressen, ha ju i själfva verket handlat rakt emot dem. Ett partis sträfvande och bestånd är oafslösligt förbundet med fosterlandet, och allas yttersta mål måste därför också vara fosterlandets framtid. En åskådare utom den aktiva politiken, som sett försvarsfrågan bli en partisak, brukad att misstänkliggöra motståndare, sett partiets "intresse" öppet sättas före öfvertygelsen om hvad försvaret kräver, har stundom måst undra om vårt Sverige och dess partier verkligen tro sig kunna stå till svars inför framtidens svenskar med ett så mot all sann patriotism stridande handlingssätt. Men åter ha andra tecken brutit fram, som man gärna vill tyda så, att än är vår mission som fri stat icke fylld i världen, och ännu ha vi lifsvilja och lifskraft. Den närmaste framtiden kommer att visa, om det är möjligt för de svenska männen att samla sig i endräkt kring det gemensamma lifsintresset och lyfta sig öfver partimotsatserna, så att icke det egna partiets seger och motpartens nederlag blir det

viktigaste, men däremot fosterlandets trygghet. Men för att detta skall bli möjligt, måste misstron till de öfrigas goda vilja öfvervinnas, och erkännande skänkas äfven åt motståndare.

Sveriges kvinnor måste känna det särskildt bittert att fullkomligt ställas utanför, såsom anginge dem icke fosterlandets öden. De kunna öfverlämna en försvarspetition, men en petition har endast betydelse som demonstration och behöfver icke beaktas. Först då de ha politisk rösträtt höra de till de ansvariga medborgarna. Äfven frågan om kvinnans rösträtt kommer att läggas fram och afgöras af årets riksdag. Den opinionsyttring från kvinnohåll, som skall bäras fram för riksdagen kommer att visa en stark vilja hos kvinnorna att få räknas med, en vilja som blott växer inför allvarliga tider. Äfven männen borde då starkare känna allas samhörighet och räcka kvinnorna handen. Dessa skola helt visst visa sig värdiga förtroendet genom att i sin tur aflägga alla de prof på fosterlandskärlek, och bringa alla de offer ett land kan fordra af sina medborgare.

Resultatet

af vår fosterländska dikt-täfling.

ENNA VITTRA TAFLINGSSTRID, som utgick den 30 sistlidne november, upplyste oss om, såvida detta faktum hittills varit oss obekant, att vårt land fostrar poeter i mängd och särskildt skaldar, som med klangfulla lyror kunna besjunga sina fäders jord. Vår täfling gällde, som bekant, en dikt till Sverige, och till denna vår appell lyrade nära ett åttiotal barder med mer eller mindre fulltoniga instrument.

Granskningen af denna mängd patriotisk poesi har ingalunda varit någon lätt möda, i all synnerhet som, af helt naturliga skäl, en viss likformighet gjort sig gällande i fråga om behandlingen af ämnet. Partistriderna, som hota att äfventyra Sveriges existens som själfständig stat, lämna i dessa dagar ingen svensk man eller kvinna oberörd, allraminst de känsliga sinnen, som hos sig fått nedlagd diktens gåfva — den må nu vara ursprungsstark eller ej. Följden har också blifvit att nästan alla de täflande tagit dagens nationella oro och slitningar till föremål för sina kväden. Man piskar sig och sitt land som i botöfning, man erkänner att man varit med i de bespottares flockar, men till slut vaknar man ur sin nationella vanföret, finner att man har ett land att älska och försvara och som man inte längre vill lämna till pris åt främmande inkräktare. På så sätt har vår nu hemförda poesiskörd fått ett aktyllt drag, ja, vi våga säga att den ger ett uttryck för den närvarande stämningen i landet inom mycket stora grupper af vårt folk. Beträffande dikternas litterära värdesättning ha prisdomarne ej alldeles undgått att ställas i valet och kvalet inför de bästa täflingsskrifterna, då det gällt det definitiva utslagets fällande.

Därför har redaktionen efter så omsorgsfull pröfning som det varit möjligt och för att tillgodose äfven de täflande, som enligt dess mening ej kunnat nå upp till det främsta planet, men ändå gjort inspirerade insatser i täflingen, beslutat utdela ej blott det utlovade första priset å 100 kr., utan därjämte

två andra pris å 50 kronor hvardera.

FÖRSTA PRISET tilldelas alltså fröken Elisabet Björklund, Vänersborg, för "Land, du välsignade, tag min sång!"

De båda andra prisen tillfalla respektive:

Fil. stud. Nils-Magnus Folcke, Uppsala, för "I kännen icke mitt folk", och fröken Edit Levedal, Å prästgård, Kudby, för "Träd fram, mitt folk!"

Dessutom ha följande nio täflande tilldelats hedersomnämmande för sina vackra insatser i den vittra torneringen.

Amanuensen Henrik Ullman, Stockholm, för "Sången om det svenska landet och det svenska folket."

Fröken Amalia Björck, Göteborg, för "Svenska fregatten!"

Fil. stud., herr Herbert Holm, Grums, för "Mitt land, mitt folk."

Läroverksadjunkten herr Birger G. Malmström, Kristianstad för "Mitt fosterland".

Fröken Anna Thunberg, Ronneby, för "Vi äro ett med dig".

Fil. stud. herr Sven Kjersén, Kumla, för "Det stora landet".

Fröken Selma Holmgren, Alingsås, för "Hvad är dig kärast?"

Rådman Gunnar Söderberg, Enköping, för "Svenskar! Svenskar!" och

Fru Bengta Ljungh, Höör, för "Sveas runor".

De med första och andra prisen belönade dikterna offentliggöras å annat ställe i detta nummer och, enligt respektive författares benägna medgifvande, de med hedersomnämmande utmärkta i ett följande nummer af Idun.

De öfriga täflingsskrifterna torde återfördras inom februari månads utgång, efter hvilken tid de eventuellt kvarliggande manuskripten makuleras.

Slutligen bringa vi de täflande när och fjärran vårt varma tack för det lifliga intresse, hvarmed de omfattat täflingen.

Stockholm den 31 december 1913.

RED. AF IDUN.

Novell ur de själf-för-sörjande kvinnornas lif.

100 KRONOR SOM PRIS

utfästes härmed för den bästa skönlitterära skildring

ur de själf-för-sörjande kvinnornas lif.

Med det 20:de århundradets ingång blef den själf-för-sörjande kvinnan på fullt allvar en ny samhällstyp, medan de näst föregående decennierna arbetat på hennes gestallande. Hennes lif, där hon står midt uppe i striden för bröd och rättvisa, är rikt på brytningar och alltså ett gifvande objekt för människokildraren. Vi afse nu att med denna täfling kunna framkalla en kortare berättelse — cirka 5 Idunspalter — öfver motivet i fråga, som sedan skall inflyta i Iduns första marsnummer för 1914.

Täflingsmanuskripten, som skola vara försedda med påskriften: Iduns marståfling samt åtföljda af försegladt motto, innehållande författarens namnsedel och adress, måste vara inlämnade till redaktionen af Idun senast den 1 nästkommande februari.

Stockholm den 31 dec. 1913.

IDUNS REDAKTION.

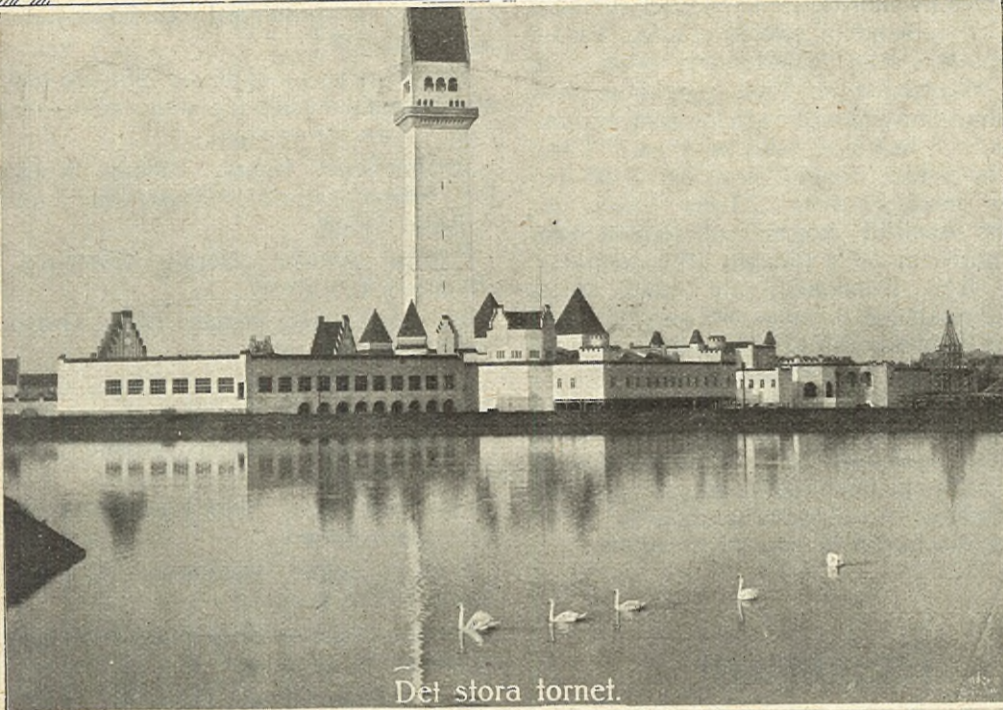
Baltiska Utställningen

Hur utställnings-
platsen ter sig
just nu.

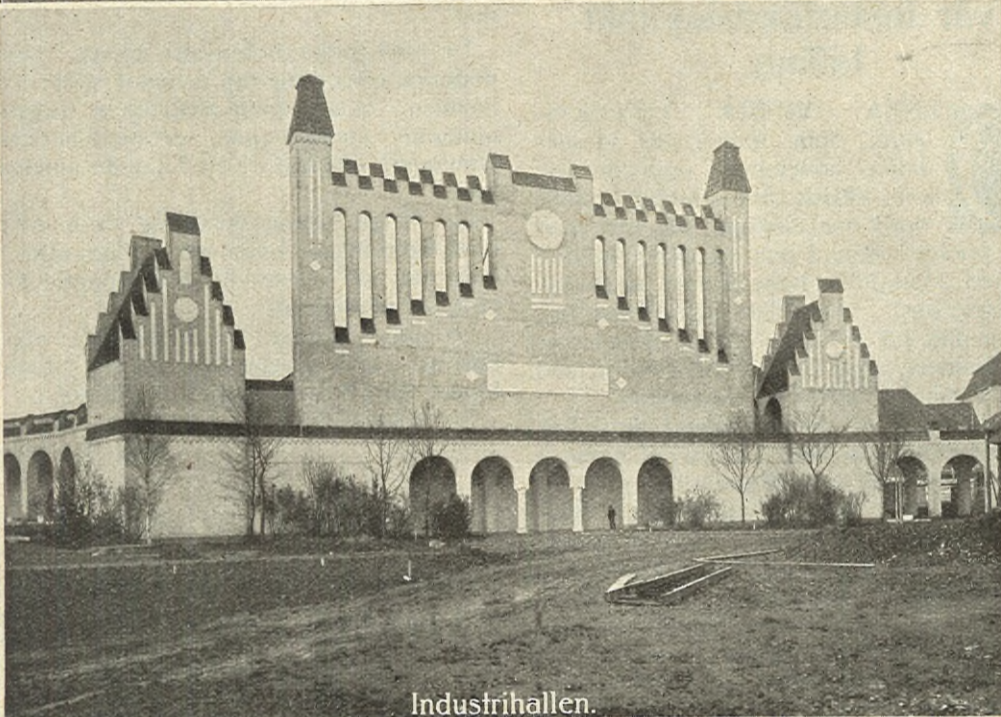
Malmö vid årsskiftet.

OR ETT PAR VEC-
kor sedan, då jag
sist hade min gång
härute, stodo de till
sjöar omskapade
"Pildammarna" svällande af de
stora höstregnen, och i deras
vida, blanka yta summo hvita
vildsvanor från Sundet med gra-
ciösa rörelser, bildande ett ypperligt komplement till strändernas
spelande hvita arkitektur. Hvert
ha de tagit tagit vägen i dag -
valnen och svanorna? Djupt nere
under strändernas vallar ligger
sjöbottnen beläckt med mossor
och vattenväxter, till utseendet
mest snarlik en vårlig äng, öfver
vilken frosten dragit ett hvitt flor.
Måsarna och lärnorna från Sun-
det, som bruka vara dagliga gäs-
ter här, promenera ej olik tama
fjäderfän omkring och sprätta i
dyn och mossan. Ha de under-
jordiska källsprängen plötsligt si-
nat, och skola de kosmopolitiska
gästerna under instundande som-
mar få förnöja ögat åt en mer el-
ler mindre frodig ängsvegetation
i stället för speglade vatten med
gondolfart och hvita sjöfåglar? En
förflugen tanke, hvars färd hastigt

Det stora tornet.

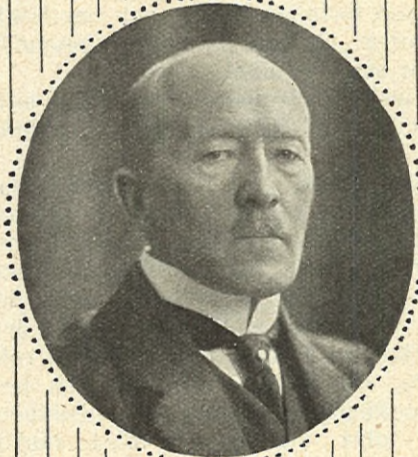
Industrihallen.

Utställningen sedd från vattentornet.
I förgrunden koloniträdgårdarna.

Lands-
Grefve Robe-
Utställning

Arkitekt F. Boberg.

Doktor
vice o-

Hofintendanten C. L. Bendix,
Generalkommissarie.

Rådman
Gener-

inför det stora året.

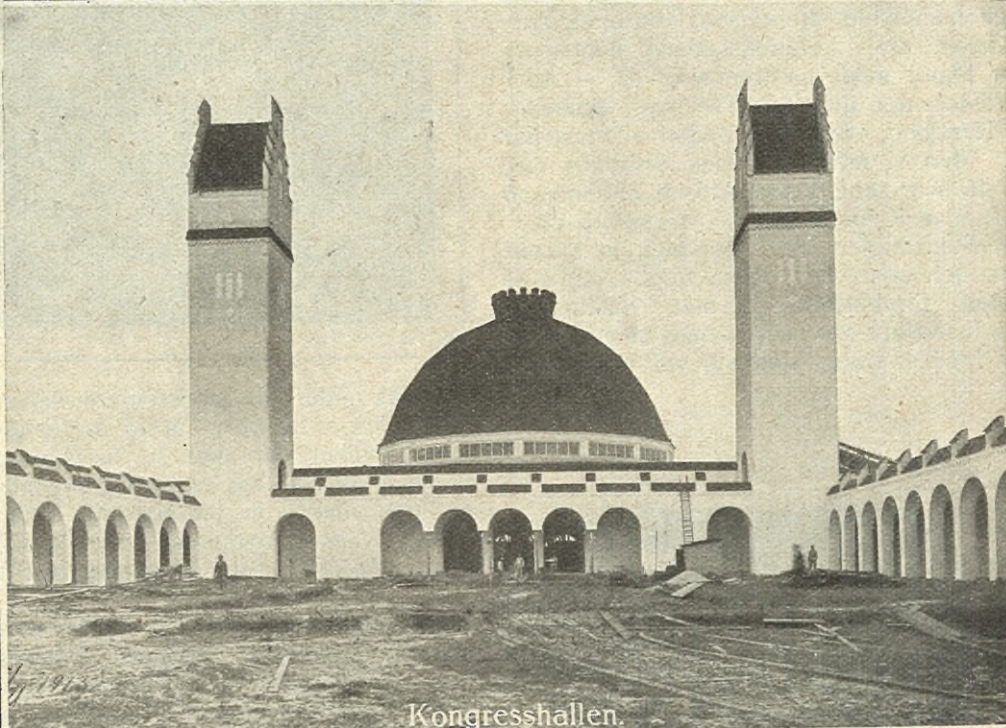
Bref till Idun från
vår utställnings-
korrespondent.

släckes af min cicerons förklaring, som naturligtvis får gälla för hvad den kan. Han söker nämligen inbilla mig, att man med full afsikt tömt sjöarna, dels för att rensa dem från den nu till ytan sjunkna, alltför yppiga vattenfloran, som eljes till våren åter skulle kunna fänka söka sig upp till ljuset och bli besvärlig för kölar och åror, dels för att inte kunna skada pålgrunden till de delvis i vattnet slående byggnaderna.

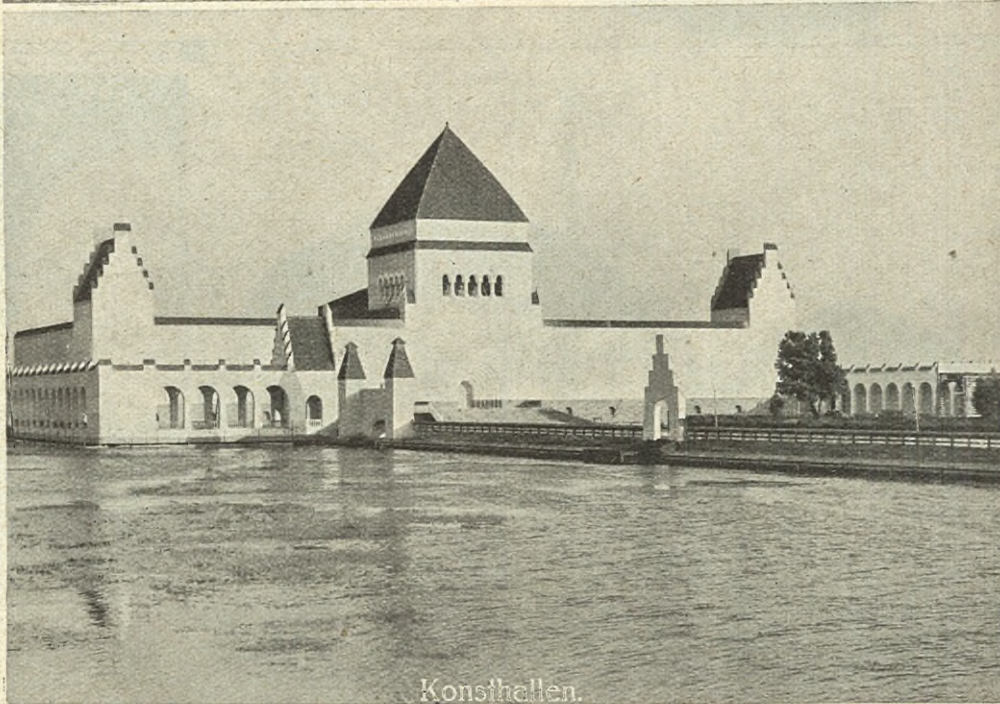
För den som går här nu och ser hela denna stad af sköna byggnader uppvuxen rundt omkring sig och samtidigt betänker, att det ännu i de första vårmånaderna såg fämligen öde och tom ut, förefaller det hela en smula trolleri. Där står det 87 meter höga stora tornet, kompakt och monumentalt, som stapladt upp och mejsladt fram ur den massivaste sten, kolonnader och arkader hvälfva rundt omkring sina hvita bågar, tegeltaken bryta sig solida och säkra, som hade de hållit på med att göra sig hemmastadda på sin nuvarande plats i årtal, och där borta lyfter "kastellet", utställningens kanske mest pittoreska restaurang, sina svarta och gröna

"Kastellet" sedt från Pildammen.

Kongresshallen.

Konsthallen.

LNINGEN
LMÖ 1914

ödingen
t De la Gardie,
ens ordförande.

E. Lindahl,
dförande.

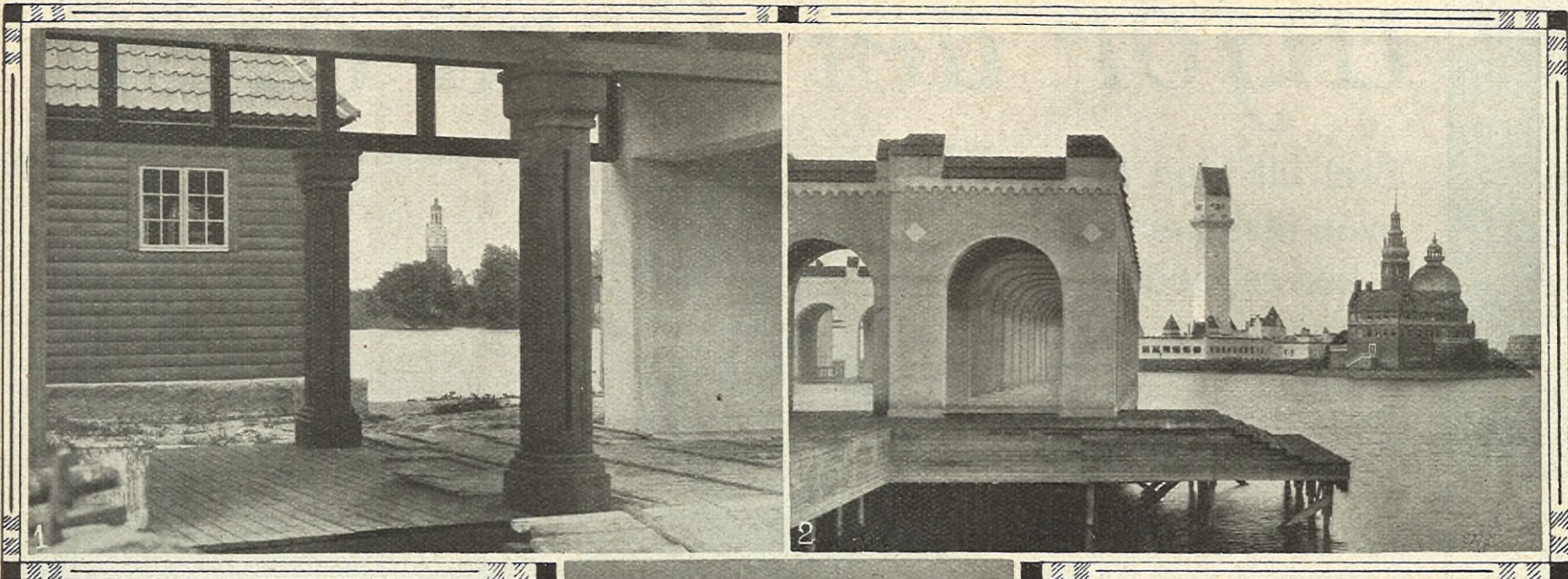
Professor Oscar Björck,
konstutställningens kommissarie.

F. Ahlström,
sekreterare.

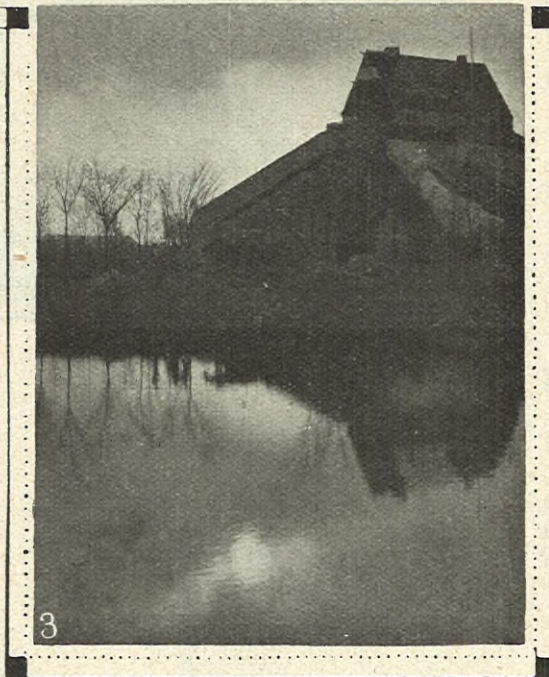
Redaktör W. Bülow,
Presskommissarie.

finnar och kupoler öfver de gula väggarna, som ge full illusion af att ha danats af byggmästare, hvilka med egna ögon bevitnat den pfalziska eröfrarfurstens försök att lägga hela Skandinavien under Svea rike.

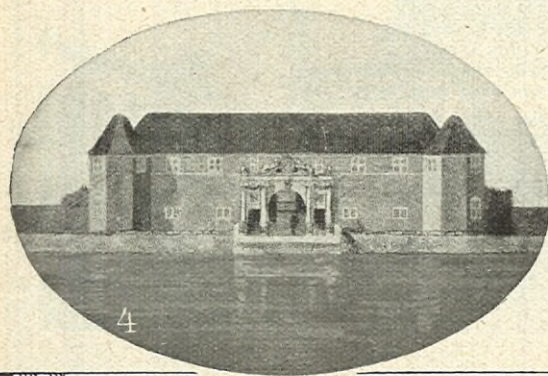
Trots det föckniga decembervädret är utsikten lockande åt alla sidor, vare sig vi vända blicken åt öster, där konsthallen lyfter sin förtjusande, hvita hvalfportal — eller åt söder förbi industri- och maskinhallarnas om monumentala strängaspel erinrande gavelrösten mot kongresshallens imposanta röda kupol med murkronor öfver — eller åt väster, där utlandet, Tyskland, Danmark och Ryssland, vuxit upp, sedan vi voro här sist. Men vi måste ju dock decidera oss, och då som sagt den utländska afdelningen är något nytt för oss, bege vi oss väl dit.

Ryssland möter icke, som man ju kunnat vänta och som visst också någon gång af misstag förbehålls — med lökkupoler. Dess fasad har väl mera kynne af en lettisk eller litauisk borg, som sig väl också bör,

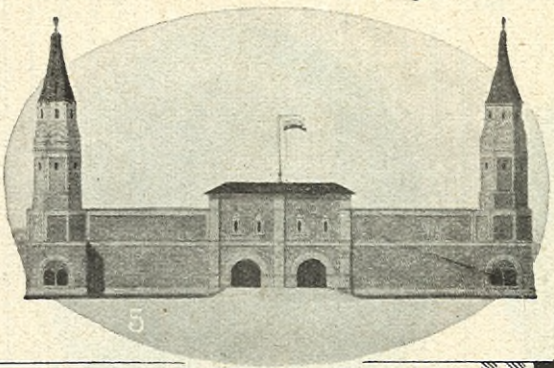

riktigt färdigt, och en intressant, starkt personlig verkan kommer i alla händelser den ryska paviljongen att få som ett led i det baltiska lynnets afspeglingar.

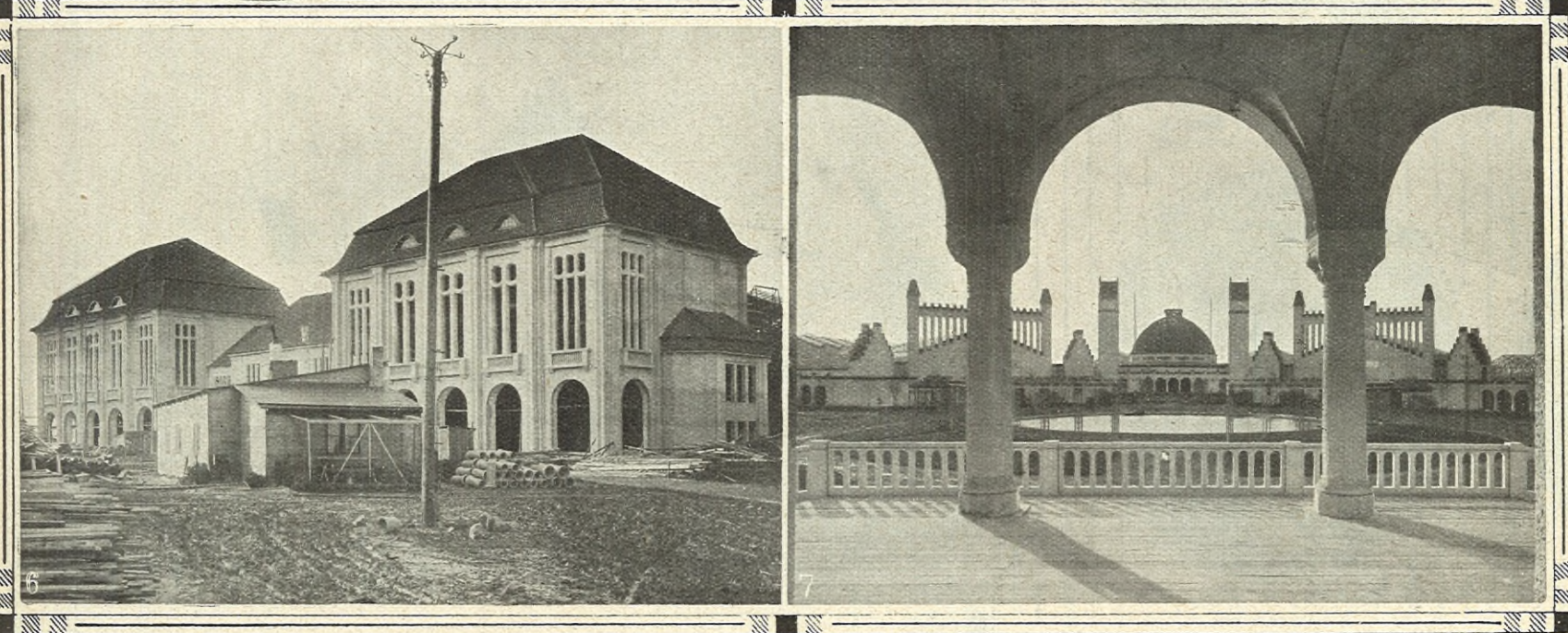
Danmark har också sin fasad klar — ordentligt och gediget murad upp — med prima handslagen, svensk tegel! Den är ju så lik den danska af samma slag, förklarar den unge byggnadschefen, och så undgår man ju en hel del besvär och kostnader. Men takpannorna äro af dansk tillverkning, hvilket för öfrigt den sakkunnige genast kan se på de högar utaf dem, som ligga här i närheten. Hus kalla danskarna traditionstroget och gediget sin byggnad. Det är ingen kopia af något speciellt byggnadsverk, men man misstager sig icke på dess syntetiskt fattade danska kynne. Den utomordentligt solida enkelheten hos konturerna i fasaden uppväges af den med liflig ornamentik smyckade stenportalen, af Bornholmssandsten med Danmarks vapen, och i gårdsfasaderna komma äfven lifligare de-

när det gäller att representera det baltiska elementet. Så pass färdig är fasaden, att man mycket väl kan se, huru byggnaden kommer att arta sig, ehuru all inredning visserligen ännu är ofullbordad. En smula dystert verkar byggnaden onekligen till det yttre, men det kanske försvinner, när det blir

1. Motiv från fiskerihallen. 2. Arkaden med "stora tornet" och "kastellet" till höger. 3. Jaktpaviljongen. 4. Danmarks hus. 5. Rysslands byggnad. 6. Tysklands byggnad. 7. Utsikt mot maskin-, kongress- och industrihallarne.

korativa idéer — träsnideri — till utförande. En bred bro med dubbla dannebrogstänger kommer att föra öfver en tio meter bred vallgraf till Danmarks hus, där man som goda rojalister bl. a. redt ett permanent motagningsrum åt "kongen", midt emot kommissariatet.

Tysklands byggnad står sedan en tid till det yttre färdig. Dess fasad i stil med det bekanta Wertheimska varuhuset i Berlin är visserligen ganska stel och fantasilös, men kanske representerar den ej oäfvat industrilandet Tyskland, och barocktakens dämpade linjer försona det kanske något häfdlösa i byggnadens öfriga prägel. Fast af germanism, gotik får man ju inget intryck. Näja, om tyskarna inte komma att imponera så mycket vid första ögonkastet, så blir det väl så mycket svårare att värja sig för det storslagna, som kommer att möta ögat i de väldiga utrymmena bakom fasaden, under de 25 meter breda glastaken.

Maken till nyssnämnda spännvidd finna vi blott i de svenska maskin- och industrihallarna, som vi härnäst passera. Konstruktionerna i de tyska byggnaderna ha också utförts af samme, i detta hänseende oöfverträffade svensk, ingenjör Söderberg i Stockholm.

I fonden af blomstergatan, öfver den kungliga paviljongens rotunda, höjer sig nu det konstgjorda berget med jaktutställningens paviljong på krönet. Det är helt säkert en förmånlig plats, och det blir förvisso en förljusande utsikt här uppifrån, äfven om man ur estetisk synpunkt måste beklaga, att en af utställningens vackraste konturfantasier härmed gått tillspillo.

Alla horlikulturella anläggningar rundt omkring verka fullständigt organiskt invuxna i den miljö, där de dock tack vare den moderna teknikens resurser, först för några månader sedan behöft placeras. När man får veta, att dessa till synes så roffasta träd blifvit flyttade hit först nyligen, börjar man däremot undra, om icke också de pilträd, som växa utmed dammarna och af hvilka dessa förmodligen fått sitt namn — äfven transporterats hit från Slottsparken i våras. Så osäker kan man plötsligen bli i sitt omdöme af upplysning.—

Vi sluta vår vandring för dagen med att pushta ut en stund uppe på huvudrestaurangens terrass, där det enligt den humoristiske presskommisariens försäkran kan rymmas tvåhundrausen personer — "ja, det vill säga, naturligtvis inte på en gång".

Jag sluter ögat vid mäsarnas skrän och försöker imaginera mig, att det är en utställningssommardag. Lagrarna på terrassens nedre steg skrupna rasslande ihop i hetta, men här, där jag sitter, är det svalt och skönt äfven utanför den isbägare, jag snart ämnar inmundiga. Trött af dagens skiftande intryck låter jag ögat följa de hvita mäsarnas evigt växlande flykt öfver sjöarna, eller låter det glida öfver nöjesfältets brokiga myller. Vid musik och sorl, som behagligt aflägsset smeka mitt öra, håller jag slutligen på att slumra till, då jag väckes af, att en hand nyper mig i armen och säger: "Nej, nu går vi och äter middag".

Och det inser jag ju, att vi ha tid till, när jag återförd till verkligheten besinnar att vi ännu ha nära fem månader på oss, innan vi strängt taget behöfva besöka den utställning, som redan nu står så godt som färdig.

Någon risk, att Baltiska utställningen inte skall vara i ordning till öppningsdagen, är det i alla händelser tydligen icke.

OTTO LUNDH.

AIVVA UPPSTRÖM.

"Nya Sveriges" författarinna.

VID DET NYA ÅRET BÖRJAR I Iduns följetongsafdelning en vid vår senaste stora romanfäflan prisbelönt skildring, hvilken rör sig i en värld, som den svenska skönlitteraturen icke förut lagt under sig, en värld rik på dramatiska händelser, hvilka man känner endast föga, och som återupplifvar minnet af hjältemod, som icke dikten förhärlogat. Denna roman, som på detta sätt äger det nys hela fängslande friskhet, är "Nya Sverige" af Aivva Uppström; en historia, såsom framgår af namnet, från vår första och enda svenska koloni. Kanske är det rättare att säga, att det är denna kolonis historia, ty den slutar först med koloniens fall.

Boken är författarinns första större arbete, och hon har dragits till sitt ämne genom sin stora förkärlek för indianer och indianhistorier. Stammarna omkring Delawarefloden spela också en stor roll i boken. Genom studier på Kgl. biblioteket har hon förvärfvat den noggranna kännedom om landet och förhållandena där, som ger skildringarna deras verklighetsprägel. Alla de uppträdande i boken, som äga officiell ställning, såsom guvernören, prästerna o. s. v. äro historiska personligheter. Den romantiska kärlekshistoriens hjälte och hjältnina äro däremot diktade.

Fröken Uppström arbetar nu på ännu en historisk roman från gamla tider. Litteraturen är dock endast sysselsättning bredvid hennes egentliga yrke, som är lärarinns. Hon har, som andra Iduns pristagarinnor före henne, genomgått Högre lärarinneseminarier och undervisar i svenska språket och litteraturhistoria vid Ateneum i Stockholm.

Vår bild är tagen i hennes hem i Stockholm, som hon delar med sina föräldrar.

En glimt från det förflutna.

Skiss af HEDVIG BILLING.

AN VAR FÖRFATTARE OCH skald och hans namn och rykte hade gått långt utom hans fosterlands gränser. — Men det hade inte alltid varit så. Han hade haft sin genombrottsid under hvilken han måst kämpa med fattigdom och oförståelse, och den hade varat länge. Till slut vände sig bladet. Men när framgång och därmed förknippade ekonomiska fördelar äntligen tillföll honom, då var han redan en äldre man. —

En dag företog han, i afsikt att träffa några gamla vänner, en resa nedåt syd-Sverige. Han reste inte med snälltåget, som inte gjorde något uppehåll där han skulle af, utan använde sig af ett persontåg, som gick fämligen långsamt och stannade vid alla små stationer. I början hade det varit trångt i kupén, men efter hand troppade den ene efter den andre af och till slut satt han där ensam i sitt hörn och såg landskapet glida förbi, trist, enförmigt i den grå förvinterdagen, utan färg eller lif. Och han kände sig på en gång helt sorgsen. Det var något inom honom, som svarade mot naturens dystra prägel af förintelse och vissnande lif — han tyckte han började bli gammal — han var gammal. Och med detsamma han tänkte denna tanke ut, kände han en våldsam smärta genomgå sig, en förtärande längtan efter ungdomen, som låg bakom honom — efter detta sträfsamma, torfliga i sol och lifslust inhöljda förflutna. Han tyckte han skulle velat ge mycket för att, om också blott för en kort stund, kunna känna som då, se på lifvet som då! —

Tåget stannade med ett ryck. Han vaknade till och såg likgiltigt ut genom fönstret, på den lilla stationen, som med sin tomma perrong, och sina risiga, aflöfvade planteringar erbjöd föga af intresse. — Ett par elegant klädda damer, följda af en livréklädd betjänt bärande några reseffekter, kommo just nu ut genom stationshusets dörr och gingo fram mot tåget. En af damerna steg in just i den andraklass kupé, där han själf hade plats — den andra stod kvar nedanför lifligt pratande. Nu kom betjänten skyndsamt korridoren framåt, öppnade efter en hastig granskning skjutdörren till den afdelning, i hvilken han satt, placerade sin börda i nätet och försvann. Strax därpå satte sig tåget i gång och damen kom in. Men af en eller annan anledning dröjde hon några minuter kvar ute i korridoren, tog af sig pälskappan och rättade på haltnålarna. Han kunde inte låta bli att förstulet ge akt på henne. Det låg något så underligt, så fascinerande bekant i hennes rörelser, liksom äfven den glimt af ansiktet han fångat då hon steg upp i kupén, påminde honom om ett ungdomsminne. Men det kunde ju inte gärna vara hon. — Men när hon kort därpå kom in i kupén och slog sig ner i hörnet midt emot honom, reste han sig som satt i rörelse af en stälfjäder och hälsade vördnadsfullt. Det var hon. — "Fröken Zoë! — fröken Vernon!" — Damen smålog och räckte honom helt lugnt en lifen smal, behandskad hand. — "Doktor Lange känner igen mig, märker jag! Det är ändå bra längesedan vi råkades sist! — "Ja!" — för sitt lif kunde han inte få fram mer än det lilla enstafviga ordet — han tyckte minnena tumlade in på honom med rent af kväfvande hastighet.

Det var från hans informatorstid — han hade haft anställning under sommaren i en högadlig familj för att läsa med äldste so-

nen, som misslyckats i studentexamen — då hade hon varit där på besök. Det hade varit andra gäster också, och jämt utflykter och middagsbjudningar, ty trakten var rik på ståndsmässiga grannar. Hon hade varit själen i allt — bortfjäsad, firad, eftersökt. — Han beundrade henne på afstånd, blygt, men intensivt, utan att beröras af den förödmjukande vissheten om hennes fullkomliga likgiltighet för hela hans person. Men till slut kom äfven hans dag. — Han hade blifvit ombedd att skriva några verser lämpliga att uppläsa på grefvens födelsedag. Han gjorde bättre än så — skref en liten enaktare, med hufvudrollen för henne, inneslutande det begärda hyllningspoemet. Pjäsen gjorde lycka — den högadliga omgifningen beslutade sig för att märka att han fanns till. Han tog bifallet mycket lugnt — längre och djupare ville han gå till att vinna "the upper tens" tämligen kritiklösa gillande — men på kvällen sedan pjäsen spelats upp kom hon och tackade honom. Ännu mindes han hur hon sett ut den där kvällen — smärt, graciös, berusad af framgång och smicker, med "la beauté du diable" öfver det oregelbundna ansiktets strålande pikanteri, och sjudande segerviss lifslust i hvarje rörelse, hvarje andetag. — "Aldrig hade hon trott att kandidaten var så skicklig" hade hon sagt med obesvärad uppriktighet. Och så hade hon gifvit honom en ros. — Den rosen gömde han i dagar och år; ännu långt sedan den var faldnad till en liten oformlig klump af skrumpna, missfärgade blad, och han upphört att minnas henne annat än som den fragaste inkarnation han någonsin skådat af denna skönhet och lifsglädje, som han älskade så högt, kunde bara blicken på den lilla asken där den låg gömd, få hans hjärta att klappa fortare. — Han skref en dikt om henne sedan — den blef till en af hans bästa, men han visste aldrig om hon läst den. Skicka henne den vågade han inte. —

Kort efter sällskapsspektaklets uppförande lämnade han herrgården för att återvända till universitetsstaden, och från sitt anspråklösa studentkvarter fick han någon gång höra talas om henne — genom sin forna elev, genom unga män, som ägde tillträde till hennes kretsar. Han gick i feber och vända att få höra all denna beundran utlösa sig i ett äktenskap. Aldrig en gång hade han tänkt sig att själf vinna henne, men så länge hon ändå inte älskade någon annan —! — Något sådant hördes dock inte af. — "Fattiga fröknar med förnäma later och dito anspråk kurtiserar man, men man gifter sig inte med dem," hade någon helt cyniskt sagt, då talet fallit på henne. — Ja, och så gick tiden! Hans längtan blef mindre våldsamt, låg, så att säga, domnad inom honom, färdig att rycka till och vakna upp om ett gynnsamt tillfälle yppade sig. Men det tillfället kom aldrig. — Och nu efter så många år sulto de midt emot hvarandra igen, ensamma i en järnvägskupé — hon, en äldre fröken, han ett ändligen erkändt geni! —

Han kände sig helt tafatt och brydd och undrade hvad han skulle säga, hvad hon väntade att han skulle säga? — men hon, som märkte hans förlägenhet, började tala först med denna förekommande, behagfulla ledighet, som vanan och det förfinade sällskapslifvets fordringar så väl lärt henne iakta. — "Gaf doktor Lange akt på damen, som följde mig till tåget?" frågade hon. "Det var en gammal bekant till doktorn — lilla Louise S-krona, som nu bor här i närheten och är gift med baron P-crantz. Hon är min syssling, som doktorn vet, och jag brukar hvar år vistas några månader hos

honne. — Men nog kommer väl doktorn ihåg henne?" — Jo, det gjorde han! — hon var hans forna elevs syster, men minnet som visade honom en gänglig, smalbent trettonåring, hade intet att göra med den ställiga, eleganta dam, af hvilken han för en stund sedan sett en skymt, och det sade han också helt ärligt. — Zoë Vernon smålog. — "Ja, lilla Louise tog sig ju ingenting ut som barn, men hon har vuxit till sig. Nu anses hon se mycket bra ut. — För resten ha vi nog hunnit förändra oss lite hvar under den tid som gått!"

"Inte fröken Vernon!" sade han impulsivt, ty leendet hade trollat fram en glimt af hennes forna, lysande, bedårande jag, och den glimten hade värmt hans hjärta. "Fröken är sig så lik — hur kan man vara sig så lik —?" — "När man redan är en gammal fröken, menar doktorn!" afbröt hon godmodigt, "ja, det är just konsten det! — Kanske det beror på att jag är så mycket i beröring med så många olika människor — jag har stor släkt, som doktorn kanske vet — och alla äro snälla och vänliga, och vilja ha mig hos sig. Någon gång kan jag ju också vara dem till nytta — vid sjukdomsfall och dylikt — och barnen inom släkten — jag har en hel massa fadderbarn — dem afgudar jag." — Hon talade lugnt och gladt, men honom rörde det. Ty han visste genom hörsägen att hon haft det svårt — den lilla förmögenhet hon ägt hade förskingrats af en hennes anförvant, som haft den om hand, och sedan hade släkten måst ingripa och hjälpa. Men om detta inte ett ord. Stolt slöt hon bekymren inom sig och såg modigt och vänligt kring sig i en värld, som gifvit henne så litet af hvad hon hoppats och trott sig kunna vänta. — Han sökte efter ett passande svar, men fann intet, var tyst några minuter och utbrast sedan helt omotiveradt: "Det var ändå en bra härlig sommar den där jag tillbragte på Råsöö! Många, många gånger har jag tänkt på den igen!" —

Hon såg uppriktigt förvånad ut. — "Tyckte doktorn det verkligen?" sade hon. "Men jag tycker allt att doktorn skulle känt sig en smula ensam bland oss alla, som egentligen inte en enda af oss voro något annat än ytliga hvardagsmänniskor. — Och så, ser doktorn," ett litet snabbt, skälmaktigt leende krusade hennes vackra läppar, "var doktorn inte 'uppläckt' på den tiden." — Han mindes sig själf sådan han då var — lång, mager, kantig, ständigt rädd att trassla in sig i damernas släp eller att stöta ned något af den mängd dyrbara små prydadsföremål med hvilka grefvinnan älskade att smycka sin salong — och smålog äfven han. — "Åh, jag hade ju min glädje jag med," sade han, "om ej som medagerande så som iakttagare." — "En ungdomlig Cato betraktande omgifningens dårskaper," replikerade hon muntert. "Men vi ha roliga gemensamma minnen från den tiden. — Minns doktorn när doktorn höll på att reta gallfeber på gamla änkegreffvinnan T. genom att anse franska revolutionens rysligheter berättigade till följe af adelns förfall och förtrycket af de lägre klasserna?"

Han nickade ihågkommande. — "Jo, jag tror jag minns, men jag undrar om jag ändå inte sade 'förklarliga' i stället för berättigade?" — "Kanske det!" medgaf hon villigt. "Jag tycker nu inte skillnaden blir så stor — och det tyckte inte greffvinnan T. heller. Hon ansåg från den stunden doktorn som en farlig demagog, och bad onkel att väl akta kusin Matte för ett så fördärfligt inflytande." — "Faran var nog inte så stor," sade han torrt. "Unge greffen hade just inga anlag att utveckla i den riktningen — och på det hela taget inte så särdeles mycket i någon

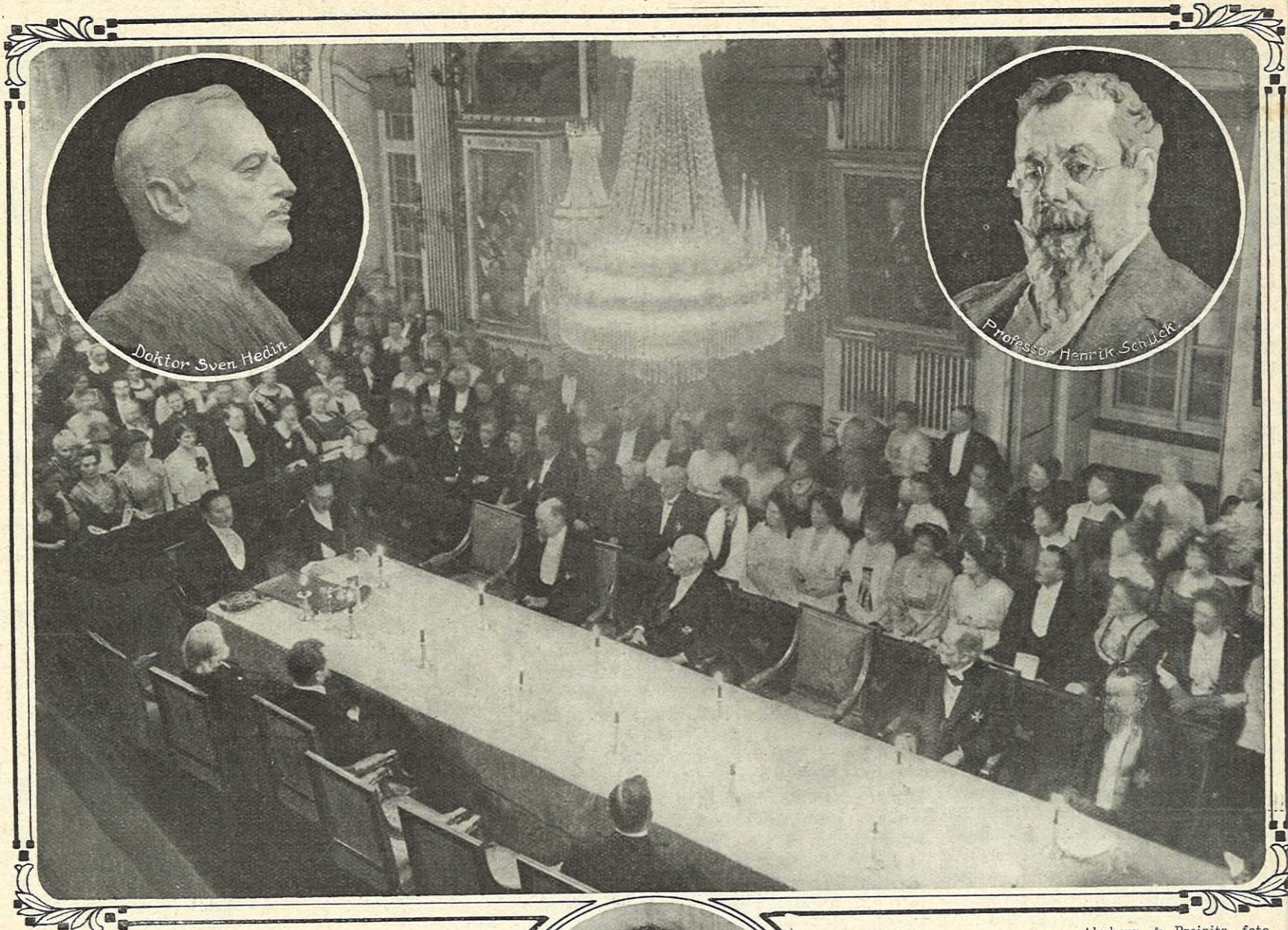
annan heller!" — Hon undertryckte ett leende. "Doktorn är sig lik," sade hon, "bäst som doktorn sitter där så menlös kommer det ett skarpt svar eller ett bitande inlägg. Det där märkte vi redan på den tiden och voro rädda för — det kan jag tala om nu!" — "Det gläder mig höra," han lutade sig fram mot henne, "då gjorde jag ju åtminstone något intryck. Men kommer fröken i håg —?" nu var det han, som drog fram en annan episod och minnesgod sekunderade hon honom.

Och under det de på detta sätt läto handlinger och personer passera revy blef han lätt om hjärtat igen och glad. Det var något af sig själf han tyckte sig återfinna genom detta fladdrande samspråk, som endast snuddade vid föremålen, men dock hade förmåga att så lefvande bringa tillbaka ungdomstiden och sätta fantasi och känslor i rörelse. Plötsligt sade hon: "Vet doktorn, lilla Louise är så förtjust i doktors arbeten — isynnerhet i den där diktsamlingen "Purpurglöd" — jag tror bestämdt hon lärt sig några af dikterna utan till." — Han blef i hast helt allvarsam och såg forskande på henne — just i denna samling fanns dikten om henne själf; hade hon läst och förstått den? — "Vågar jag tro att äfven fröken läst boken?" sade han, litet stelt frågande. "Det finns en dikt där från Råsöö-tiden — den heter —" han tvekade och stammade en smula. "Till Zoë!" afbröt hon med en hastig rodnad. "Jo, doktorn, jag har läst den, och jag — nå, vi kvinnor tycka ju om sådant. Äfven på vår ålderdom glädja vi oss åt hvad som en gång varit. — Men säg mig," hennes ännu alltjämt så vackra skiftande ögon logo muntert mot honom, "såg jag verkligen ut så där på den tiden? Var jag verkligen så — så vacker?" — "Åh, endast än vackrare, fröken Zoë!" Hans svar kom helt impulsivt utan minsta tanke på smicker, men minnena hade för ett ögonblick plånat ut de gångna åren och det låg något i hans röst, som väckte hennes uppmärksamhet. — "Doktorn säger det där så allvarsamt," sade hon, "att jag nästan blir rörd. Det fanns således också en smula äkta guld bland den massa falskt glitter, som i form af hyllning omgaf min ungdom! Jag hade inte förstånd nog att se det på den tiden, men nu sedan jag blifvit gammal gör det mig godt att veta att det varit så. — Och ändå förtjänade jag det inte — jag minns mycket väl att jag särskildt mot doktorn inte alltid var så snäll." —

Han såg drömmande på henne. Nej, för henne hade han aldrig varit annat än bokmalen, åt hvars tafathet hon kanske skraffat, men han hade dock henne att tacka för några af sin inspirations ljusaste stunder, för den glans och färgprakt, som från hennes strålande bild bredt sig ut öfver hans, då för tiden, så torftiga tillvaro. — "När går det oss någonsin, vare sig till godt eller ondt alldeles efter förtjänst?" sade han med ett försök till skämt. "För resten — kanske fröken Vernon gaf mig mer än ni själf visste af!" —

Hon såg en smula oförstående på honom, och då tåget i detsamma gaf stoppsignal och började sakta farten, reste hon sig brådskande. — "Nej, äro vi redan framme vid —bro!" sade han. "Då skiljas vi, för jag skall byta tåg här." — Hon började samla ihop reseffekterna, och han hjälpte henne att finna bärare.

"Tack, och farväl!" hon nickade åt honom. "Det var roligt att ha fått råkas. — Om inte doktorn redan vore ryktbar, skulle jag önska er framgång — nu behöfs ju inte det. Men i alla fall, lycka till allt godt!" — De togo hvarandra helt vänligt i hand, utan all sentimentalitet, som ett par goda vänner, (Forts. å nästa sida.)

Almberg & Preinitz foto.

Den 20 december 1913 – en betydelsefull årshögtidsdag för Svenska akademien.

TT ÄR HAR NU FÖRFLUTIT SEDAN Verner von Heidenstam med sitt frimodiga inträdestal beseglade sitt medlemskap i de adertonens rund och intog C. D. af Wirséns stol. Det var en märklig decemberafton, helt olik akademiens eljganska söfvande gillen. Men den senast firade årshögtiden kommer med all sannolikhet att också lysa i röd skrift i Svenska Akademiens annaler

Den inleddes nämligen med det af akademiens direktör biskop Billing gjorda tillkännagifvandet att fröken Magna Sunnerdahl, den särskildt inom vår filantropiska värld kända mecenaten, utlofvat en donation till Akademien af ej mindre än 300,000 kronor, under villkor att för densamma förvärfvas Stockholms älderdomliga, vackra börshus, som inom en ej alltför aflägsen framtid skall stå disponibelt för annat ändamål än det hitillsvarande. Tack vare den högsinnade gifvarinnans handling ställes det alltså i utsikt för Svenska akademien att efter några år kunna disponera ett eget hem och just den minnesrika byggnad, där akademien 1786 hade sin instiftelsesammankomst och inom

(Slut på "En glimt från det förflutna".) men när han stod på plattformen och såg henne försvinna i trängseln, kväfde han en suck. Det lycktes honom som om hon, där hon gick bort för alltid, förde med sig något ur hans lif, och hans hjärta krympte samman af olust och smärta. —

En hand slog honom på skuldran, och när han vände sig om, mötte han en gammal väns ansikte. — "Roligt träffa dig så här oförmodadt!" sade vännen. "Jag kom just nu på och vi få resällskap. Jag har redan talat till dig ett par gånger, men du hörde inte förrän jag tog till handgripligheter. — Hvad står du egentligen och ser efter?"

Skalden förde hastigt handen öfver pannan och ögonen. — "Min ungdom!" sade han lågt. — "Kom, vi gå in — det är kallt och vintern är oss nära."

Två märkesmän taga sitt inträde. — En kvinnlig donator utlofvar 300,000 kronor till eget hus åt akademien.

hvars murar alla följande högtidsaftnar sedan firats.

Efter denna lika ovanliga som glädjande introduktion skedde intagandet af de nya ledamöterna, professor Henrik Schück och dr Sven Hedin, den förre efterträdande C. G. Malmström, den senare Hans Hildebrand.

Sedan professor Schück i korta, enkla drag tecknat den aflidne historikerns bild, blef det dr Hedins tur att skildra Hans Hildebrands märkliga personlighet, en uppgift, som han tog synnerligen grundligt, men dock förmådde göra medryckande, tack vare den språkets liflighet, som utmärker den store forskningsresanden vid hans orationer.

Vår från högtidsdagen meddelade grupp-bild framställer det moment, då dr Hedin håller sitt inträdestal. Han sitter vid ett hörn af bordets kortända och har på sin högra sida akademiens sekreterare dr Karlfeldt. Vid bordet sitta för öfrigt till vänster professor W. Rudin, författaren Per Hallström och dr V. von Heidenstam. Till höger: Skalden K. A. Melin, professorerna E. Tegnér, K. Söderwall och H. Schück.

IDUN 1914.

ANU ETT AR — ANNU EN ANMÄLAN, den iugusjunde i ordningen inom Iduns tillvaro! Det kunde nästan synas, som om vid detta lag publiken och vi borde känna hvarandra så väl, att allt hvad som behöfde sägas kunde uttryckas i dessa ord: vi komma igen, vi förbli oss lika, och vises åter!

Helt visst gäller detta också för den sällsynt höga procent af den bildade svenska allmänheten, som år efter år troget håller fast vid "sin egen tidning". Men nya generationer träda fram, och inför dessa kan det kanske vara på sin plats att erinra om den offentliga kritikens värdesättning af Idun såsom "afgjordt den bäst redigerade af våra periodiska tidskrifter i fråga om såväl illustrationsmaterialet som texten", "de svenska hemmens, de svenska kvinnornas förnämsta organ", "vårt lands främsta litterära veckotidning", hvars frukter äro "ljufviga att se och goda att äta" och hvars skötsel, "aldrig mer lifskraftig och löftesrik än just nu", "väcker också journalisternas högsta beundran".

Utfällden som dessa och otaliga liknande kunna endast egga oss vidare framåt i fullföljandet af vår åtagna uppgift: att på alla områden häfda kvinnornas och hemmens intressen, på samma gång vi genom våra enastående förbindelser med vårt lands yppersta kulturella, litterära och konstnärliga krafter våga utlofva ett innehåll af den bästa etiska och estetiska halt.

Som en nyhet för året, afsedd att framkalla en fruktbärande samverkan på skilda områden med vår läsekrets, anordna vi en serie månatliga pristäflingar med sammanlagt 1,200 kronor i pris,

hvarvid hvarje månad utdelas ett pris af 100 kr. för det bästa bidraget. Under rubriken

Våra Hem

kommer den kände författaren och interiörkonstnären hr Sigge Almén fortfarande att behandla frågor rörande bostadens inredning och de sträfvanden, som allmer göra sig gällande att på detta område genom samarbete mellan konstnärer och tillverkare förena estetiska och praktiska kraf. Därunder komma äfven att framläggas några mer konkreta förslag, som bidrag till svar på den för många så närliggande och betydelsefulla frågan: hur skall ett hem i våra dagar kunna inredas med smak och förstånd för olika inkomst- eller förmögenhetslägen?

Vår redan i år praktiserade och lifligt uppskattade idé att vid lämpliga tillfällen utgifva åt något visst allmäntintressant ämne helt ägnade

specialnummer

ämna vi äfven under den nya årgången tillämpa.

En artikelserie, som helt visst öfver hela landet skall väcka odeladt bifall, bli de Stockholmskildringar från 1800-talets sista kvartsekel,

som den af vår publik för sin lätta och lekande penna lifligt uppskattade fru Hedvig Svedenborg, född Tamm, under den gemensamma rubriken "Klicker och Ligan" kommer att publicera i våra spalter.

På nyåret begynner den vid Iduns senaste litterära täfling prisbelönade romanen:

Nya Sverige

af Aivva Uppström, en färgrik och spännande skildring från de första svenska kolonisternas lif i "den nya världen". Efter denna följer

Prästens barn af K. G. Ossian-Nilsson,

i hvilken den celebre diktaren skildrar en prästfamiljs öden i andra och tredje led.

För romanbibliotekets del ämna vi under det kommande året utlysa

en ny stor litterär täfling med pris till flera tusen kronors belopp.

Dessa Iduns stora vittra täflingar ha, som bekant, allt ifrån "första upptäckten" af Selma Lagerlöf och Gösta Berlings sagas dagar, räknats som verkliga evenemang och vi hoppas att deras gamla rykte och den spänning, som allid stått kring deras förlöpp, ej heller för framtiden skola svika dem.

För öfrigt skola vi se till att alljämt upprätthålla, vidga och förnya våra litterära förbindelser. Redan i något af årets första nr publiceras en märklig diktcykel: "Mitt år" af Hjalmar Söderberg; vidare vänta på bordet ett fascinerande drömspel från Venedig af Ernst Didring, en egenartad novell i gammal krönikestil af Anna Lenah Elgström, en liffull studie om "Tiggarsocieteten i Stockholm" af Ludvig Nordström, skisser af Artur Möller, Mathilda Malling m. fl. för att nu blott nämna några exempel för den närmaste tiden. Friherrinnan Annie Åkerhielm kommer att "från sin fönstersmyg" kåsera öfver skiftande dagsföreteelser. Litteraturkritiken företrädes på känt utmärkt sätt af författarinnan Marika Stjernstedt och (för ungdomsböckerna) af seminarieadjunkten Marie-Louise Gagner liksom teater- och konstkritiken af det skattade märket "Ariel".

Idun utgår för öfrigt under år 1914 allt fortfarande hvarje vecka i ett stort 16-sidigt, rikt illustrerat hufvudnummer samt en 16-sidig bokbilaga: Iduns Romanbibliotek, som en gång i månaden ersättes af Iduns Hjälpreda för hemmet, den senare redigerad af den kända författarinnan af Iduns Kokbok fru Elisabeth Östman-Sundstrand, hvilken äfven utarbetar Köksalmanackans matsedel för hvarje dag året om. Dessutom medföljer hvarje vecka ett B-nr, hvars textafdelning alternerande innehåller en rikhaltig Mode- och Handarbetsafdelning eller vår omtyckta Ungdomsafdelning, som bjuder på en god, frisk och underhållande läsning för gossar och flickor, samt dessutom i hvarje nummer Iduns Tidsfördrifsafdelning, där som hittills veckligen utdelas 2:ne värdefulla pris.

En förmån, som kommer alla Iduns fasta prenumeranter gratis tillhanda, är dessutom att nämna i Iduns Julnummer, hvilket sedan länge räknas som en af de innehållsrikaste af samliga julpublikationer.

De fullständiga prenumerationsavgifterna för Iduns olika upplagor ställa sig sålunda:

	1/2	1/2	1/4
IDUN, vanl. upplagan kr.	6: 50	3: 50	1: 75
„ praktupplagan „	9: —	4: 50	2: 25

Allt med postbefordringsavgiften inräknad. Lösnummerpris blir som förut 12 öre.

FÖR TIDNINGEN IDUN

JOHAN NORDLING
Hufvudredaktör och utgifvare.

Wettergrens
KAPPOR & KOSTYMER

OMSORGSFULLASTE ARBETE.
STILFULLA MODELLER.
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPÄFFÄRER I RIKET.

OFVANSTÅENDE FABRIKAT
finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

Glöm ej
att under året läsa
GAHNS
annonser om Tvålar och
andra nyttiga artiklar för
toaletten och hemmet på
denna plats
i Idun.

Glöm icke

att prenumerera

för 1914 på

Barngarderober!

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
ansh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSÄL TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 4—10 JAN. 1914.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; njursauté med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Afredd buljong med queneller af fiskfärs; färsadel med brynt lök och fransk potatis; mörtårta med frukt och maräng samt vaniljsås.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt bräckkorf med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Lutfisk med smält smör, gröna ärter och potatis; krämgröt med mjölk; smörbakelser.

TISDAG. (Trettondagen.) Frukost: Smörgåsbord; bif af svinfilé med potatis; mjölk; kaffe eller te med rosenbröd. Middag: Kejsarsoppa med oststänger; hummermajonnäs; stekt tjäder med brynt potatis och salader; valnötstårta.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; strömmingsläda med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Späckad gödkallefver med potatis och lingon; plummonkompott med grädd.

TORS DAG. Frukost: Smörgåsbord; vildtpastej med stekt potatis; mjölk;

kaffe eller te. Middag: Brynt vitkålsoppa med frikadeller; beiguet soufflé med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt gädda i filéer med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kokt brynt oxbringa med potatispuré och brynta morötter.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; ragu på kött med ärter; mjölk, kaffe eller te. Middag: Sillpudding med äggstanning; mondaminkräm med mjölk.

RECEPT:

Afredd buljong (f. 6 pers.). 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 1 1/2 lit. ljus buljong, 2—3 äggulor, salt, hvitpeppar.

Beredning: Smör och mjöl fräsas 2 min., den kokande buljongen spädes på, under rörning, och får koka 5 min. Äggulorna slås upp och vispas i buljongen, som därefter afsmakas med kryddorna och serveras med queneller af fiskfärs.

Färsadel (f. 6 pers.). 2 kg. färsadel, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 4 msk. smör (80 gr.), 1/2 lit. buljong.

Beredning: Sadeln kallas nedre ryggsstycket eller de båda sammanhängande kotletträderna. Köttet, som bör hafva hängt 3—6 dagar, allt efter årstiden, bultas med en fuktig kludba, torkas med en duk, urvriden i hett vatten, befrias från öfverflödigt under till sittande fett. Köttet ingnides med en blandning af saltet och pepparn, slaksidorna rullas inåt och sadeln

Köp
Schweizer's
Siden

Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt och kulört: **Crepon, Faconnés, Chinés, Ottoman, Messaline, Mousseline** 120 cm. bredt från 95 öre metern, **Sammet** till klädningar och blusar. **Plysch** till jaketter och kåpor. **Såväl som blusar och rober med äkta Schweizerbroderier** i bafist, ylle och siden.

Vi sälja endast garanterad solida sidentyger direkt till privatpersoner portofritt och redan förtulladt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Lejon Nantar och Strumpor.

PRIMA KVALITE!

BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÄNDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE

SYBEHÖRS - MANUFAKTUR- & KORTVARUAFÄRER.

ombindes på 4-5 ställen med segelgarn (förut doppadt i hett vatten) för att behålla formen. Den bestyckes med smöret, lägges i en långpanna och stekes i varm ugn 1-1 1/4 tim., under det den flitigt öses öfver och spådes när den är brynt med den kokande buljongen. När sadeln är färdig lossas köttet nått på båda sidor om ryggraden, lägges på skärbräde och skäres tvärs öfver i vackra skifvor, hvilka sammanlägges på sadeln så att den ser hel ut. Den lägges upp på varmt serveringsfat, garneras med fransk potatis, brynt lök och persilja. Serveras med sky eller afredd säs - kan äfven serveras med Cumberlandssås.

Mörtårta med frukt och maräng (f. 12-15 pers.).
Mördeg: 350 gr. mjöl, 3 hg. smör,

100-125 gr. gr. socker, 1 ägg, 25 gr. sötmandel.
Fyllning: Äppel- eller rabarberkompott.

Marängmassa: 4 äggvitor, 140 gr. florsocker.

Beredning: Mjölet siktas i ett fat, smöret, som bör vara tvättadt, fördelas i flockar i mjölet, sockret, det uppvispade ägget, den skällade och malda mandeln tillsätts och degen arbetas hastigt med fingerspetsarna, tills den blir jämn, då den får stå på kall plats ett par tim. På ett smordt elfast fat eller i en ringform utklappas mördegen till en botten, som bör var omkr. 3 cm. högre rundt omkr. kanten. Tårtbotten gräddas, får afsvalna och fylles med äppel- eller rabarberkompott. Till marängmassan vispas äggvitorna till hårdt skum, florsocker, som bör vara siktadt, nedröres litet i sänder i äggviteskummet. Marängmassan spritsas genom garneringsträtt i vackra fas-

ner öfver frukten, hvarefter tårtan insättes i ugnen, så att marängen får får vacker ljusgul färg. Serveras afsvalnad med vaniljsås.

Krämgröt (f. 6 pers.). 3 msk. smör (60 gr.), 1 lit. mjölk, 2 dcl. hvetemjöl (1 hg.), 1/2 msk. salt (8 gr.), 2 tsk. socker (10 gr.), 2 äggulor.

Beredning: Två msk. af smöret smältes i en kastrull, mjölken ihålles, mjölet ivispas, och gröten får under vispning koka 15 min. Kryddorna och de uppvispade äggulorna tillsätts och gröten får sjuda. Sist röres resten af smöret och gröten serveras med mjölk.

Biff af svinfilé (f. 6 pers.). 6 hg. svinfilé, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 dcl. buljong.

Till garnering: 1 stor portug. lök, 2 msk smör (40 gr.), persilja.

Beredning: Filéerna putsas, torkas med en duk, urriden i hett vatten. De skäras därefter på tvären i 1 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas lätt på båda sidor och kryddas. En stekpanna upphettas långsamt, smöret brynes däri, biffarna lägges i och stekas hastigt på båda sidor, samt upplägges på varmt serveringsfat. Pannan viispas ur med den kokande buljongen och såsen hålles öfver biffarna. Löken skalas, skäres i skifvor samt brynes i smöret och biffarna garneras därmed tillika med persilja. De serveras med potatis som frukosträtt.

Hummermajonäs (f. 6 pers.). 2 humrar (på 4 hg. st.), 4 lit. vatten, 1 1/2 hg. groft salt (eller 1 burk hummer (1 lit.))

Åkta majonäs: 2 äggulor, 1/2 tsk. salt, cayenne, 1/4 tsk. fransk senap, 1 1/2 dcl. fin matolja, 1 msk. dragonättika, 1/2 msk. citronsafte, 1 msk. kokande vatten.

Till garnering: 3 saladshufvuden, 10 skifvor färsk gurka, 2 tomater i skifvor, 1/4 tsk. paprika, 2 msk. matolja, 1 msk. vinäger, 2 hårdkokta ägg.

Beredning: Hummern kokas och får kallna. Den klyfves längs efter och klorna krossas. Köttet lossas varmt och skäres i bitar samt upplägges högt på ett rundt fat, några vackra bitar fräntagas till garneringen. Till majonnäsen röras äggulorna med kryddorna och senapen i 15 min. Oljan tillsättes därefter droppvis, omväxlande med ättikan samt citronsafte; sist röres det kokande vattnet. Majonnäsen afsmakas och får stå på kallt ställe. Några tim., hvarefter den hålles öfver hummern och garneras med de fräntagna hummerbitarna.

Saladen rensas, sköljes hastigt, lägges på linne, så att vattnet får väl rinna af. Den skäres tvärs öfver och lägges i en skål, tillika med gurk- och tomatiskifvorna, saltet och pepparn strös öfver och saladen blandas väl. Oljan och vinägern tillsätts småningom under fortsatt blandning. Saladen lägges rundt omkring hummermajonnäsen och garneras med de hårdkokta äggen, skurna i skifvor. Serveras som mellanrätt.

Valnötstårta (f. 16-18 pers.). 1 hg. valnötter, 225 gr. florsiktadt socker, 6 ägg, 2 msk. vatten, 50 gr. hvetemjöl, 1 tsk. bakpulver (3 gr.), 40 gr. torrt potatismjöl.

Till pannan: 15 gr. smör, 3 msk. stötta skorpor.

Till fyllning och garnering: 125 gr. valnötter, 6 dcl. extra tjock grädde, 2 msk. socker (30 gr.).

Beredning: Valnötterna knäckas och malas. Florsockeret siktas och röres med äggulorna och vattnet omkr. 3/4 tim., därefter tillsätts valnötterna, hvetemjölet, siktadt med bakpulvret och potatismjölet. Sist nedskäras försiktigt de till hårdt skum slagna äggvitorna och massan fylles i smord och brödbestörd form eller stekpanna. Tårtan gräddas i ej för varm ugn omkr. 40 min. - De öfriga valnötterna knäckas, de helaste sparas till garnering, de andra hackas tåmligen fint. Grädden vispas till hårdt skum och sockret tillsättes. Det tjockaste gräddskummet användes till garnering af tårtan, det öfriga (omkr. 1/3) blandas med de hackade nötterna och användes till fyllning. - Tårtan stjälpes upp och klyfves, när den är kall, i 2 bottnar, mellan hvilka fyllningen lägges. En dcl. af grädden bredes öfver tårtan och med resten garneras den i sneda rutor genom krusig garneringssträtt. I rutorna lägges de hela valnötterna. Tårtan kan äfven garneras med frukt och gelé. Serveras som efterrätt.

Stekt kalfflever (f. 6 pers.). 1 kg. gödkalfflever, 50 gr. späck, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 maghinna, 3 msk. smör (60 gr.), 6 dcl. kokande mjölk, 1 msk. soja.

Sås: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.), lefversås, 1-2 dcl. tjock grädde, salt, socker, hvitpeppar, 1/2 msk. kallt smör (10 gr.), (1 msk. riven mesost).
Beredning: Lefvern som bör vara ljus och skör, får ligga i vatten omkr. 1/2 tim., torkas väl, putsas och späckas med fina späckstrimlor, rullade i en blandning af saltet och pepparn. Med resten af kryddorna ingindas lefvern och inlindas i maghinnan (som vanligen följer med vid inköpet), hvilken hopsys eller fästes ihop med vispkavlar. Smöret brynes i en järnkastrull, lefvern lägges

Ärade läsare!

Har Ni ännu icke förnyat Eder

prenumeration på IDUN?

I så fall, försumma ej att

nu genast

prenumerera för 1914!

i brynes på alla sidor och spådes med mjölken, litet i sänder. Den får saktast steka med tätt slutet lock omkr. 1 1/2 tim., hvarunder den öfveröses ofta. Hinnan tages bort, lefvern skäres i tunna skifvor, lägges upp på varmt serveringsfat, litet af såsen hålles öfver och resten af såsen serveras i såsskål.
Serveras med afredd säs tillsatt, om så önskas, med den rifna mesosten samt med kokt potatis och lingonsylt.

Nr 2. Finnes något resestipendium, som lärarinna kan söka, hvilken genomgått privat lärarinneseminarium o. därefter endast undervisat i familj. Om så vore, hvar och när skall ansökan inlämnas?
Greta.

Nr 3. Skulle någon vilja godhetsfullt gifva ett råd hvar det skulle löna sig för skicklig, språkkunnig, van lärarinna att börja en liten privatskola med omkr. 10 elever? Hållst nära Stockholm. Musikundervisning kunde äfven meddelas.
Examinerad.

FRÅGOR

ENHVAR läsare af *Idun* äger rätt att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret å någon af här nedan införda frågor, som insändes till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato, ett pris af 10 kronor.

Nr 1. Hur är bäst - i både hygieniskt och praktiskt afseende - att ordna klädedräkten på en liten flicka, när den första babyutstyrseln bortlägges? Hur gammalt bör barnet vara, när bytet sker? Alla råd och upplysningar angående såväl öfver- och underkläder som ytterkläder mottagas tacksamt af
»Oerfaren».

Nr 4. Anhålls härmed om benägen upplysning, huru tillgår vid beredning af hvitkål till surkål?
Fru Elin.

Nr 5. Vore tacksam få upplysning om hvad Slakthusets olika stämplor å kött betyder.
Tea.

Nr 6. Hvar köpa en bok som ger mig uppgift å motsvarigheten af svenska och amerikanska rymd- och viktmått?
Sv. Am.

Nr 7. Har hört att hvar månad har sin ädelsten. Jag vore tacksam om någon ville vara vänlig upplysa mig om detta.
Viveka.

Nr 8. Jag har genomgått åttaklassigt läroverk och handelsinstitut. Då det är så godt som omöjligt att få någon anställning å affärskontor, skulle det möjligen lyckas att erhålla plats som privatsekreterare eller å advokatkontor?
Finnes någon fri sjuksköterskekurs vid något lasarett? Har stor lust

NERVOGEN
NAMNET LAGLIGEN SKYDDADT

Nervstärkande. - Blodbildande. Apptilgivande. - Välsmakande.
250 gram: 3 kronor.
Förordas af läkare, fås på apotek och i kemikalieaffärer. Tillverkas å Apoteket Ejder, Göteborg.
Till platser, där inga återförsäljare finnas, sändes Nervogen fraktfritt direkt till förbrukaren.

**A.C. SVENSSONS
KNÄCKEBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG**
Etabl. 1866.

Äkta Göteborgs
Knäckebröd.
Hygienkontrollant:
Dr G. Hjort
af Ornäs.
Tel.: 11 & 929.

**Mellin's
Food**
är bästa kraftnärning för svaga, kläna barn i alla åldrar. Bok om barns uppfostran gratis och franko från Mellin's Food Depot, Malmö.

MACCARONI
Användes såväl till stufningar som efterrätter
Begär alltid
SVENSK MACCARONI

Top-T's
Ovillkorligen bästa té, som erbj. i detta pris! 1/2 kg. 2.25, 1/4 kg. 1.15. Förp. i vack. lacker. bleckkarn. Frakt- o. postafg. fr. 2t. 4st. 1/2 kg. 0.60 fr. Percy F. Luck & Co H. A. B., Sthlm.

**BAST
AR**
**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**
ORLÖBRO KEM-TERN-FABRIK.

Obs.!
VARUMÄRKET
"FYRTORNETS"
Svenska

**Sardiner i finaste
Olivolja och Tomatsås
för Smörgåsbordet.**

Använd intet annat afföringsmedel än Vasens Laxermarmelad, så undviks till följd af dess behagliga smak allt bråk vid intagandet. På alla apotek.

**Kombinerad
Bosättnings-
och
Lifförsäkring**

är det mest praktiska sätt att medels årliga inbetalningar erhålla ett eget hem till samma pris som vid kontant likvid. Prospekt och närmare upplysningar erhållas gratis och portofritt, om denna annons återropas.

A.-B. Nordiska Kompaniet,
Kungl. Hofleverantör.
Stockholm.

Prenumerera!

Ett nytt år!

1913 har snart gått tillända och 1914 skall göra sitt inträde. Låt ej årsskiftet medföra avbrott i Eder tidning, som naturligtvis varit och förblir

STOCKHOLMS-TIDNINGEN.

Gå genast till

Eder postanstalt och prenumerera på Sveriges billigaste stora, dagliga tidning. Det är Eder gamla vän

STOCKHOLMS-TIDNINGEN.

Alla upplagor -

även Stockholmsupplagan - utkomma jämväl om söndagar.

Landets främsta

tidning för alla slags annonser är just

STOCKHOLMS-TIDNINGEN.

Detta helt naturligt

då dagliga upplagan - spridd bland alla samhällsklasser - utgår emellan

130,000 o. 140,000 ex.

Prenumerera!

Med jättesteg DAGEN

går den stockholmska morgontidningen framåt. Enbart under december har Dagen erhållit

bortåt 20,000 nya prenumeranter

och samstämmiga utlåtanden från personer inom alla samhällsklasser vittor, att Dagen är

Stockholms mångsidigaste, läsvärdaste och trevligaste dagliga tidning,

på samma gång som den även är **den allra billigaste.**

Dagens princip är att **kortfattat och rakt på sak** samt i trevligaste form meddela allt som händer och sker, och tack vare denna princip är Dagen en tidning som **kan läsas från början till slut.**

I Dagen medarbetar en mängd **framstående pennor**, såsom **Ernst Didring** (teater), **Algot Sandberg**, **Hasse Z.**, **David Sprengel** (litteratur), **Bruno Söderström** (idrott) o. s. v. Dagen meddelar **ett mycket stort antal bilder** till dagskrönikan, och ytterst omtäckta äro bl. a. de i vart nummer förekommande **roliga skämtteckningarna** av artisten **Nils Ringström.**

Av Dagens övriga dagliga innehåll må nämnas avdelningarna **Hela världen** (utrikesrevy), **Dag för dag** (historiska anteckningar), **Dagens matsedel**, Dagens spännande och underhållande följeter, Dagens ytterst talrika pristävlingar med kontanta pris o. s. v.

Dagen utkommer i två upplagor: **Morgonupplagan** och den utslutande för landsorten avsedda **Expressupplagan.**

Dagens postprenumerationspris äro:

Morgonupplagan: 1/1 år 5:50, 1/4 år 1:75.

Expressupplagan: 1/1 år 4:50, 1/4 år 1:40.

Härtill kommer ett tilläg pr år av 1 kr., när man önskar erhålla den så omtäckta kolorerade veckotidningen **Brokiga Blad** — 75 öre, när man önskar få den präktiga veckotidningen **Lantmannabladet**, och 1:50 då man vill ha båda tidningarna tillsammans. (I fråga om tilläggsavgifter vid prenumeration, för kortare tider, se tidningstaxan!)

Prenumerantsamlare antagas och erhålla mycket goda villkor. Envar som insänder postkvitton för minst fem helårsprenumeranter får provision, Rekvirera provnummer och prenumerantlistor från **Dagens exp., Stora Vattugatan 7, Stockholm.**

Prenumerera med allra snaraste och observera att Dagens Expressupplaga är

Sverges billigaste dagliga tidning.

Icke allenast genom sin öfverlägsna kvalitet, utan äfven genom sin relativa prishillighet, skiljer sig Chinallack från alla andra emalj-färger. — För dåliga efterrapningar varnas. Ansenikfri enl. nya giftstadgan.
Erhålls hos alla färghandlare. Profkarta gratis. Fabrikanter: **Dorch, Bäcksin & Cos A.-B., Göteborg och Stockholm.**

Axa yrkesserie. N:o 16.

*Brefbärarn springer kring gator och gränder,
Springer i trappor båd' uppåt och ner,
Springa förgäfvets ibland honom händer,
Då man en orätt adress honom ger.
Trötande är det, ty stegen bli många,
Tung är och bördan i bärvarens sköt,
Dock han står godt under turen den långa,
Tack vare **Axa hafregrynsgröt.***

Den allra finaste, bästa och mest välbergade hafre användes till **Axa.** Detta är orsaken till det ovanligt höga näringsvärdet, den fina smaken och naturliga hafrearomen.

Ett 1/2-kg. originalpaket å 55 öre räcker till cirka 30 portioner **Axa-gröt.**

är världens förnämsta **Hårmedel** och öfverträffas icke af något annatliknande preparat.

Pris pr fl. 2:50.
Erhålls hos alla 1:a klass Parfymeri-, Drog- och Coiffyrfärjare.

Bästa 25-öres Tvål.

M. Zadig's Grädd-Lanolin-Tvål.
Säljes öfverallt.

ENERGON
förordas av Läkare

Nervstärkande.

Kraftgivande

att blifva sjuksköterska men har ej råd att kosta på någon dyrbar kurs. S. M. L.

N:r 9. Kan en flicka med folkskolebildning vinna inträde vid statens järnvägar som skrifbiträde? Fordringar, framtid, åldersgränser? Flerårig prenumerant.

N:r 10. Ung flicka önskar utbildas till gymnastikläroarinna. Hvilket institut är bäst och billigast att genomgå? Huru långa äro kurserna? Finnes det sedan några utsikter att erhålla plats i Sverige eller kanske i utlandet? Glad för svar blifver Helmi.

N:r 11. Vill någon sakkunnig person godhetsfullt gifva mig upplysning angående hvar jag kan få lära ciselering. Ar det dyrt att lära sig och är det lönande, sedan man lärt sig, så att omsättning gifves för ens arbete. Tacksam för svar är Intresserad.

N:r 12. Som jag har hört att allting är billigare i Köpenhamn än här i vårt dyra Sverige hvarest en stor familj skall betala lika mycket i skatt på inkomsten som en mindre, förutom de indirekta skatterna, så vill jag gärna af någon erfaren läsare veta, huru det är bestämt med den danska »billigheten». Hyran för 3-4 rums lägenhet, ved- och kolpriser, ungefärliga kött- och fiskpriser, huru lång vinter och om den är lika kall som i mellersta Sverige m. m. Detta beror en familj med relativt små inkomster. Lönar det sig att vid en eventuell öfverflyttning taga med möbler, d. v. s. draga de tull? Tacksam för så utförligt svar som möjligt. Stockholmska bosatt i Norrland.

N:r 13. Finnes något ålderdomshem (helst på landet, i Norrland), där en äldre sjuklig arbetare kan få komma in mot betalning? Tacksam för prisuppgift. S.

N:r 14. Hvilken bok om blomsterodling (i det fria och i boningsrum) är att rekommendera åt Amatör.

N:r 15. Hvem vill rekommendera någon konsthistoria, lärorik, underhållande, helst inte allt för dyrbar, åt Beth.

N:r 16. Kan Ebon eller någon annan af Iduns läsare möjligen upplysa mig om, hur man skall kunna få lära sig virka irländska spetsar. Ar mycket intresserad af virkning och har försökt på egen hand ta ut mönster efter köpta spetsar. Någon lärobok eller lösa mönster finnas ej i handarbetsaffärerna. Tacksam för snart svar vore Ulla X.

N:r 17. Hvilka etyder för fiol bör jag köpa som lämpliga att spela sedan H. E. Kayzers häft. 3 äro inöfvade? Hvilka stråköfningar äro att rekommendera? Andra öfningar för vinnande af fingerteknik. (Jag spelar f. n. Johan Lindbergs dagliga öfningar för violinen.)

N:r 18. Hvad som ligger mig varmt om hjärtat det är hvart jag skall vända mig för att köpa en någorlunda god violin. Till hvilket pris? Måne man kan få köpa en sådan på afbetalningsvillkor och undras huru mycket i månaden eller så erfordras.

Som mindre löntagare och många att försörja så uppstår frågan: har jag svårt att få råd till ett godt instrument. »Fiolspelare».

N:r 19. Hur kan man på kortaste tid arbeta bort hjulbenthet? En hjulbent.

N:r 20. I hvilken fransk tidning är lämpligast att annonsera då man önskar plats som sällskapsdam i Frankrike? Villrådlig.

N:r 21. Ensamtstående äldre änkefru, som af ekonomiska skäl måste flytta från Stockholm till en närliggande småstad, men för sitt arbete och uppehälle måste resa in till hufvudstaden ett par tre gånger i månaden, frågar hvar jag då skall finna ett billigt och bra rum att ta in uti, då det ofta blir nödvändigt stanna kvar i staden öfver natten och jag ej vill eller har råd att taga in på hotell. Högst 1 kr. pr dygn kunde jag betala. Många med mig skulle säkert bli djupt tacksamma för ett hjälpsamt svar i denna fråga. Ensamtstående äldre dam.

N:r 22. Tvåne fattiga, bildade, arbetsdugliga damer — änka med dotter — önska veta någon billig plats att slå sig ner på med utsikt till arbetsförtjänst. Hur ställa sig inackorderingspriserna i Helsingborg och Lund? Hur i Göteborg? Kan man lefva af höns- och annan fjäderfäskötsel? Vi äro kunniga i både enklare klädsömning, lagning, på ordentligt vis af alla slags plagg samt den yngre damens finare handarbeten, önska ett tillförlitligt råd af dem, som själflva känna lifvet och dess misräkningar. Tvåne ensamma.

N:r 23. Huru mycket kostar det och huru lång tid fordras för att lära hygienisk behandling. Kan man på den banan hederligt försörja sig själf. Tacksam för svar är 17-åring.

N:r 24. Kan någon upplysa om lämplig plats i sund vacker trakt — stad eller land — där en väfskola med framgång kunde igångsättas? Hälst någonstades där nervsjuka och konvalescenter kunde beredas tillfälle att begagna sig af detta sunda och hälsobringande arbete. Projekt.

N:r 25. Vore tacksam om någon kunde gifva mig adress på någon flickpension i England, hvarest en 17 års flicka kunde med full tillit lämnas och hvarest hon verkligen lär något. Finnes ej någon, hvarest de få deltaga i arbete och på så vis ej afgiften blir så dyr. Mångårig prenumerant.

RADIO-PHOR

är namnet på det verksamaste af alla hårvatten. Det innehåller radium jämte näring för hårrötterna och antisepticum.

Fabrikant **A.-B. OXYGENOL**
H. M. Konungens Hoflev.

Senaste nyhet!

Prym's "Parforce"

Fjäder tryckknäppen

Enastående i sitt slag. Sluter mycket noggrant till.

Öppnar sig i denna riktning förvånande lätt.

I denna riktning åldrig.

Fullständigt uteslutet att de öppna sig själfva

Absolut dragsäker lif- & kjolsprunds-knäppning.

VINOLIA

Tvålar, Parfymer och Toalett-Artiklar.

FÖR BARNAVÅRDEN.
VINOLIA PUDER och CRÈME äro alltid oumbärliga för barn. Deras ömtåliga hud blir lätt röd och narig. Glöm ej VINOLIA, när Lillan badar.

Vinolia Generalagentur:
Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. DJ.

Bästa klappkameror 9x12 cm.

Äro

Stölmå I å kr. 26:-
med Special-Aplanaf o. Singulatiare

Stölmå II å kr. 48:-
med Extra-Rapid-Aplanaf o. Variostatiare

Stölmå III å kr. 88:-
med Dubbel-Anastigmat o. Isostratiare

Rikt illustrerad katalog, gratis och franko

Stöletn & Simonsen, Malmö
FOTO-HANDELSHUS

OM ALLA VISSTE

hur godt och hälsosamt

vanligt kaffe blir, då det blandas med **VICTORIA-KAFFE**, skulle de alltid använda detta utmärkta kaffetillsättningsmedel.

VICTORIA-KAFFE
är verkligen välsmakande och i motsats till vanligt kaffe äfven närande samt upphäver till stor del det vanliga kaffets hälsofarliga egenskaper. Blanda därför Eder vanl. kaffe med **VICTORIA-KAFFE** från **Per Fricks Fabrik, Malmö.**

FLORODOL

Tvål

Ullt ifrån ditt första framträdande har Florodol tvål fört en rönt en af de som hade populäritet och detta tack vare sin absoluta renhet och sina utesökta ingredianser, som gör att Florodol tvålen intager en ställning framför alla andra toalett-tvålar.

Afton-Tidningen

Sveriges frisinnaade nykterhetsvänners huvudorgan.

Innehåller: För- och eftermiddagens alla nyheter, artiklar i aktuella, politiska och sociala frågor, meddelanden från nykterhetsvärlden, det religiösa fältet, arbetarvärlden m. m.

Prenumerationspris:

Huvudupplagan				
I Stockholm	1/1 år	10:—	1/2 år	5:25
I landsorten	"	6:—	"	3:60
Halvveckouplagan	"	2:—	"	1:15
				0:75

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERS KOR, som genomgått utbildningskurs i Sällskapet Barnavårds anstalt finnas anmälda å Sthlms stads Arbetsförmedling, Regeringsg. 107. Riks och allm. telef. 4047.

STILLA HEM på landet, önskas lärarinna för en 12 års flicka i vanliga skolämnen samt litet tyska. Endast fritt vivre och vänligt hem. Svar »Hem», Ödeshög.

EN ALLVARLIG, snäll flicka, som är kunnig i finare dukning och servering får plats å 1:sta kl. hushållsskola. Svar till »Pålitlig», Iduns exp., Stockholm.

EN ALLVARLIG, snäll kokerska, som är kunnig i enklare och finare matlagning och som är villig att undervisa elever i matlagning får plats nu genast å nybildad 1:sta kl. hushållsskola. Svar till »Kokerska», Iduns exp., Stockholm.

FRISK, bildad, pålitlig och duglig bättre flicka, ej för ung, erfaren i barnavård får plats på landet som medlem af familjen. Reflekterande bör helst vara sykkunnig. Svar genast med löneanspråk, ref samt foto till »Efterrödsgrändens», Efteröd, Skåne.

BARNFRÖKEN från bildad hem, kompetent att undervisa 2 nybörjare samt vara husmodern till sällskap och hjälp med de yngre önskas från 1 febr. Lön 25 kr. i mån. (Barnhusa finnes.) Svar med porträtt, åldersuppgift och ref till Fru Hegardt, Rosersberg.

BILDAD FLICKA, komp. sköta barn, 2 och 4 år, får god plats genast. Sykkunnig företräde. Svar med betyg och personl. ref., löneanspr. till Ebba Tornberg & Komp., Örebro f. v. b.

SNALL, anspråklös flicka kunnig i enkel matlagning får plats på landgård. Svar märkt »1914», Stigtomta p. r.

BOSTADSINSPEKTRISBEFATTNING vid Göteborgs Hälsovårdsnämnd sökes därstädes senast den 15 jan. 1914, med tillträde den 1 febr. eller senare. Lön 1,200 kr. jämte ålderstillägg. Till ansökan fogas bestyrt meritförteckning, läkarebetyg och event. referenser.

Stockholms Sjuksköte-skebyrå Rådmanng. 57, antager sjuksköterskor samt barnsköterskor till första jan.

Hushållerska, värelk., ordentlig och sparsam, med trefligt sätt och utseende, ålder 30—35 år, fullt kunnig i enklare matlagning, helst äfven något erfaren i sjukvård, erhåller plats i mindre landsortsstad hos äldre herre, att ensam sköta alla erforderliga göromål. Svar med betyg samt uppgift å löneanspråk till »Pålitlig», Tjåders Byrå, Brunkebergstorg 12. Stockholm.

Till en gosse

8 år och en flicka, 6 år, sökes duglig lärarinna på nyåret. Svar med foto och ref. till »Hemtrefnad», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

PLATSSÖKANDE

UNG FLICKA som genomgått 8-klass. Yröverk önskar efter jul plats som guvernant. Är villig deltaga i inom hemmet förekommande göromål. Svar emotses tacksamt till »Anna G.», Box 23, Forserum.

20-ÅRIG FLICKA, som läst på studentexamen till sista ringen, önskar mot fritt vivre plats i familj i Dalarna eller Norrland att undervisa en eller två elever. Svar till »Intreserad», Iduns exp. f. v. b.

SOM VÄRDINNA eller sällskapsdam önskar fint bildad yngre dam af god familj anställning. Sökanden är huslig, representativ, språkkunnig och resvan. Utmärkta ref. Svar till »Margaret», Iduns exp., Stockholm.

LÄRARINNA I FAMILJ. Yngre dam, som under flera år haft anställning vid flickskola i Stockholm, önskar plats i familj. Utmärkta ref. Svar till »Språkkunnig», Iduns exp., Sthlm.

LÄNDBERUKAREDOTTER. 26 år, kunnig i husliga göromål och sömnad, söker plats. Svar till »Huslig», Höganäs p. r.

EN LÄRARINNA önskar plats i familj att undervisa barn i vanliga skolämnen. Är äfven villig deltaga i hushållsgöromål. Svar till »K. G.», Iduns exp., Stockholm.

UNG FLICKA, som aflagt realskoleexamen och genomgått husmodersskola, önskar plats som husmodershjälp och sällskap. Äfven villig läsa med minderåriga barn. Svar till »20 år», Iduns exp., Stockholm.

UNG FLICKA af god familj med betyg medförande normalskolekompetens önskar på nyåret plats i familj att undervisa 1—2 mindre barn. Villig deltaga i husliga göromål. Goda rek. och ref. Svar till »Örkelljunga».

I PRÄSTHEM mottagas några barn till vård och fostran. Härligt läge invid barrskog och järnväg. Bästa ref. Vidare genom »Nyår», Iduns exp.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola (f. d. Villa Hult, Kneippbaden)

börjar sin nästa kurs den 1 febr. med Husmoderskursen som huvudämne och i öfrigt valfria ämnen, såsom: Sång, Musik, Språk, Målning, Konstslöjd, Kläd- och Linnesömnad samt Handarbeten. Husmoderskursen pågår i fyra månader och omfattar enklare och finare Matlagning, Baking, Konservering och Konfektkokning. I Husmoderskursen ingår äfven fullständiga kurser i Kläd- och Linnesömnad, Handarbeten och Konstslöjd. Endast ett begränsadt antal elever mottagas, som alla bo inom skolan. (Undantag göres för elever med föräldrahem i staden). Obs! Den enda skola i Stockholm med helpension, där eleverna samtidigt ha ett godt hem. Examinerade lärarinnor på alla områden. Begär prospekt hvari referenser af föräldrar till från skolan utgångna elever finnas intagna. Adr.: E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola, Artillerigatan 6, 2 tr., Stockholm. Rikstel. 118 86. Allm. 289 40.

Margareta Slöjd- och Husmodersskola har till uppgift att praktiskt utbilda kvinnor såväl för enklare som större o. mera krävande hem. Musik o. sång i hemmet. Tyska o. engelska talas. Upplysningar och prospekt från skolan. Postadr. Filipstad. Rikst. 246.

Strengnäs Hushållsskola.

Husmoderskurs 16 jan.—31 maj. Undervisning i matlagning, baking, linnesömnad, konstsoömnad, födoämneslära m. m. Exam. lärarinna. Prospekt med referenser genom Fru M. Braune, Strengnäs.

Birgitta-Skolan,

Regeringsgatan 19—21, Stockholm.

Kurserna i klädsömnad, linnesömnad, barnkläder, konstbroderi, spetsömm och knyppling börja ater jan. 15. Specialkurs i barnkläder anordnas i Göteborg under februari månad. Prospekt på begäran. Riks N. 504. Allm. 152 85.

Nobynäs Hushållsskola.

Kurs fr. 20 jan. till 20 maj 1914.

Bildade flickor mottagas å Nobynäs Herrgård, härligt läge i hälsosam trakt å småländska höglandet. Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af skickliga, examinerade lärarinnor. Godt hem. Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon 5.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

finnes två platser lediga till vårterminen 1914. Referenser och närmare upplysningar lämnas av

Signe Philip,
25 Karlavägen, Stockholm.

Gertrud Walin,
Leksand.

Ljungby Hushållsskola,

(Kronobergs län.)

börjar sin åttonde kurs 15 januari. Undervisning i finare och enkl. matlagn., bakn., sömnad m. m. Hälssosam luft. Naturskönt belägen. Passande för unga damer, som behöfva rekreation. Begär prospekt. A. Bäckström.

Elsa Philips Husmodersskola,

Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 12:te termin för bildade unga flickor den 20 jan. 1914. Undervisning i finare och enklare matlagning, baking, konservering och inläggningar af frukt, grönsaker och kött, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushålls ekonomi m. m. **Olika kurser.** Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, ref. och närmare upplysningar på begäran.

ELSA PHILIP, Stockholm, Karlavägen 25, 3 tr. Tel. Ö. 1310.

Nya Hushållsskolan,

Västra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,

hvilken år 1881 grundades af Fröken Hedda Cronius, fortsätter sin verksamhet i samma anda och efter samma plan som under alla föregående år. Skolan afser att meddela **bildade** flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, baking, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommande göromål, för att sålunda, sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt **förestå** egna eller andras hem. Äfven meddelas en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära.

Skolan har varit besökt af **två tusen niohundra sjuttiosex (2,976)** elever. Hvarje kurs omfattar 4 eller 4½ månader. Elever mottagas äfven på kortare tid. Ny kurs börjar den 15 nästkommande januari. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af

Fröken Berta Erlandsson,

19 Västra Trädgårdsgatan, Stockholm.

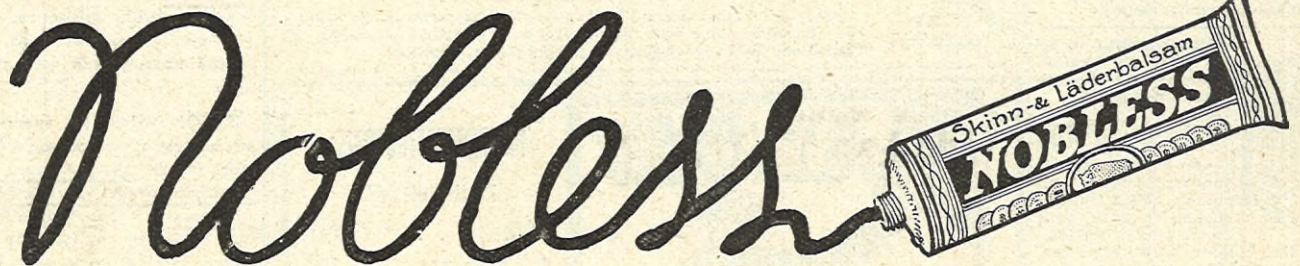
Hömslöjd. I väfning, linne- och klädningsömm, knyppling, spetsömm m. m. erbjudes unga flickor god undervisning under vinternånderna. Elev utför endast eget arbete. Hälssosam, skogrik trakt. Goda ref. Vidare meddelar Hilda Thorell, Helfrid Uhr, Lövkullen, Karlsby.

Läs detta:

Då på sista tiden flera personer börjat annonsera om, att de bota Engelska sjuken, anhåller jag att icke blifva förväxlade med dessa. En annonsör uppgifver sig till och med åga 85 års praktik ehuru själf endast

mot Engelska sjuken och Barnförlamning,

32 år gammal. Vill Ni erhålla snabb och säker hjälp så tillskrif mig, ty jag har behandlat denna sjukdom i 40 år och har således en erfarenhet, som ingen annan. De recept jag använder äro för vårtes bruk och fullkomligt oskadliga samt härliga sig från munktiden och hafva bringat hjälp åt mångtusende. Engelska sjuken utbyter vid alla åldrar och äro symptomerna i hufvudsak följande: **Blodbrist, slappa armar och ben, kallå händer och fötter, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, siem stockar sig i hufvudet, mage, leder, som medför en ryslig klåda, utslag, lederna blifva styfva, stockar sig slemmet på strupen kallas det struma. Sneda lemmar kunna bli återställda. Sök i tid åtminstone för barnen, de lida oförskyldt. Bref besvaras blott mot dubbelt porto. Begär intyg. HANNA BENGTTSSON, Munkgat. 2, Malmö, vid Pildamsvägen. Tel. 58 65.**

En glänsande entré kan endast den göra, vars fotbeklädnad är av den beskaffenhet att ingen anmärkning kan riktas mot densamma. Skodon och dess utseende utgöra i själva verket en långt viktigare del af människans yttre, än vad man i allmänhet varit böjd att vilja erkänna. En beundrande blick nedför en mötandes elegant habit förbytes ögonblickligen i sin motsats, då den till slut upptäcker en deformerad, snedgången eller — illa putsad fotbeklädnad. I salongen, på promenaden, å scenen — överallt är det lika nödvändigt att noga ge akt på detta och rätta sig därefter.

Ahlgrens Skinn- och Läderbalsam Nobless är en verkligt förstklassig höglänscrem, egnad att fullkomna det goda i intrycket av en i övrigt oklanderlig dräkt. Den består av de allra yppersta och för ändamålet lämpliga ingredienser. Den bör ej förväxlas med vanlig skocrem, som i regel innehåller för lädrets blankputsning och konservering mindre lämpliga ämnen.

Observera den praktiska förpackningen: i tuber å 35 öre.

Till platser, där ännu inga återförsäljare finnas, expedieras gärna direkt till konsumenterna 6 tuber portofritt för kr. 2:10. F. Ahlgrens Tekniska Fabrik, Gefle.

Det bästa läkemedlet är

NISSENS

ÄKTA BRÖSTKAREMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Gymnastikdirektörsexamen

afsläppts efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 14 sept.

Prospekt gen. kapten J. Thulia, LUND.

Göteborgs Gymnastiska Institut,

Göteborgs Arkader, Göteborg, längsta o fullständigaste specialkurs i **Sjukgymnastik o Massage.**

Begär prospekt!

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.

Begär prospekt! Stockholm. Mästarsamuelsgatan 70.

Javana Lelu

det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr. + porto.

Franska Parfymmagasinet,

Hofleverant. 21 Drottningg. 21, Sthlm.

Afmagringsväsk,

absolut verkande — oskadlig. — Pris kr. 4.50 + porto. Försändes diskret.

Franska Parfymmagasinet,

Hofleverantör, 21 Drottninggatan 21.

Majorskan Edmanns (Varberg) Rynktinktur

anses vara det yppersta medel att borttaga rynkor, pormaskar. Gör hyn klar, slät och skär, förnygrar utseendet betydligt.

Champoing

är beredd af finaste ingredienser, borttager mjäll, ger glans.

Förnämsta Parfymaffärer.

Ferrin

Fås på apoteken.

Bästa järnmedel

utmärkt styrkande. Apoteket Lejonet, Malmö.

Förnämsta medel att skydda huden och bevara hyns friskhet är

Oatine-Crème

— en kraftig, snövit naturprodukt af ren hafre. Äkta Oatine-Crème i hvit burk med grönt lock från

The Oatine Co., London, säljes efter tullförhöjningen till 1.50 o. 3 kr. per burk. Oatine-Crème, -Tväål, -Puder o. -Balsam finnas öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11, Birgerjarlsgrat. 16 o Drottninggatan 63 Stockholm.

Annonsera i Idun!

EAU DE QUININE

KRONAN AF ALLA HÄRVATTEN

ED. PINAUD

18, PLACE VENDÔME PARIS

Bevarar o. stärker härväxten.

FÅS ÖFVERALLT **ED. PINAUD**

H.G.SÖDERBERGS IMPORT A.B.

1MA ANTRACIT, HUSHÅLLSKOL & KOKS

Riks. 5914, 3092, 575, 11809, 11812 • ALLM. 451, 3092, 1282, 2582

Köttsoffa

bereder man bäst af **MAGGI'S** Buljong-Tärningar

SVERIGE

Kan försvaras och **skall** försvaras!

Vårdkasens

uppgift är att belysa vår försvarsfrågas innebörd och kraf!

Vårdkasen — måste — läsas i hvarje svenskt hem.

Prenumerationspris pr år (52 nummer) endast 1 kr.

Prenumerera genast på närmaste postkontor.

EUCALYP

Återgifver grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. **Garanteradt oskadligt.** Attest här är utfärdad af Herr Dr Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.

Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.

Fås i alla välsorterade Parfym- o. Materialaffärer. På platsen där Eucalyp ännu icke finnes till salu hänvända man sig till Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.

NYA-DAGL. ALLEHANDA

PRENUMERATIONSPRIS:

Nationaluppl.	
Månad . . .	0: 80
1 kvartal . .	2: 25
2 " . . .	4: —
3 " . . .	6: 25
Helår	7: 50
Stockholmsuppl. (midd.- el. kvälls-)	
Månad . . .	1: 40
1 kvartal . .	4: —
2 " . . .	7: 50
3 " . . .	11: 50
Helår	14: —

ÄR INTRESANTAST PIGGAST OCH HEST LÄTTLÄST

Joh. Lundström & Co A.-B.

KUNGL. HOFLEVERANTÖR.

PRIMA ANTHRACIT

HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER

RIKS.	4 27	Skeppsbron 18	22 88
	22 20	Strandvägen 17	60 19
	20 12	Norr Mälarstrand 22	61 98
	74 47	Söder Mälarstrand	30 60

ALLM.

LILJEHOLMENS

Stearinfabriks-Aktiebolag

Kungl. Hofleverantör

STOCKHOLM Sö.

Kronljus	Kanalljus
Stakljus	Grenljus
Lyktljus	Julgransljus
Altarljus	Cykelljus

Illuminationsljus

Pianoljus "Splendor" i engelsk typ.

Endast superior och prima ljus äro stämplade "LILJEHOLMEN"

Lättändliga vekar enligt svenskt patent N:o 16705

Lektioner i Linnesömnad,

även blusar, underkjolar, sportskjortor och barnkläder. Kurserna börja åter den 12 jan., varefter elever dagligen mottagas.

Karin Egnér. R. T. 3530. Sibyllegatan 36, Stockholm. A. T. 21004.

Eva Egnér. Före den 12 jan. är adressen St Paulsg. 31, 4 tr. Rikst. 12331.

BOKBINDERI LEKTIONER. Bind Edra böcker själf!

Lektioner gifvas af **Fröken Holmgren, Tegnérgatan 1, 3 tr.** A. T. Br. 3159. R. T. 9961. Äfven kvällslektioner.

RAMIN

Verksam utvärtes medel mot **Reumatism**

Till salu à 2 kr. pr fl. i de allra flesta apotek och kemikalieaffärer. Sändes fraktfritt till de platser där det förut ej finnes från **Salicylsäpfabriken i Eslöv.**

SASOL-TVÅL för toaletten.

(med tillsats af 10 % SASOL), är den ideal-tvål, som man hittills förgäfvets sökt framställa och som möjliggjorts först genom uppfinnning af det öfverlägsna antiseptiska preparatet SASOL.

SASOL-tvålen är speciellt egnad att afslåsa vanprydande hudåkomor såsom utslag, finnar, kvisslor, reformar, pormaskar, hudrodnad, fräcknar, fnassel o. dyl., hvilka under fortsatt begagnande försvinna, så att huden blir ren och klar, hyn frisk och ungdomlig.

Säljes å apoteken och i välsorterade affärer à 50 öre.

Till platser där ännu ej återförsäljare finnes exp. gärna två pröfvårar portofritt mot 1 kr.

Aktieb. Sasol Gefle.

SASOL användes å Allm. Barnhuset, Sabbatsberg, Statsmed. anst. bakteriolog. afd. m. fl. institutioner. Öfverlägset, ofigtigt, allsidigt användbart antiseptikum. Fl. à 2 kr. o. 1 kr

Besvärande härväxt

borttages bäst genom **Macmillan & Arthurs**

Före Efter

EPILATOIRE.

Depôt hos A. W. NORDING, Sthlm. Biblioteksg. 11, Birgerjarlsgr. 16, Drottningg. 63.

MOMENTAN. Bästa färgmedel för hår och skägg. Är för hälsan oskadligt. Verkan ögonblicklig. Fäller ej vid tvättning. Pris 5 kr. pr sats.

Ziwertz Efr., Göteborg, återförsäljare rabatt.

DIAMANT SÅPA

Såpa för tvål

Tvålpulver

BRUNKEBERGS TEATERN

Alltid veckans bästa nyheter!

Gummiklackar "Excelsior"

Finns i hvarje välsorterad skoaffär.

Idun utgifves denna vecka i A och B.